

C:\Users\Plazma\Desktop\306\Cervenak_J_Cerne_srdce.pdb

PDB Name: Cervenak_J_Cerne_srdce
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 2.11.2007
Modification Date: 2.11.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Ďuro Červenák
ČERNÉ SRDCE

Nad povodím Děsny se lině převaloval horký letní den. V březovém lesíku se nepohnul ani lístek - i sám Stribog, pán nebes a větru, někde lenořil, znavený tím vedrem. Nastěnka po úzké stezce sestupovala k tiše zurčícímu potoku. Bezmyšlenkovitě si broukala píseň, kterou kdysi dávno kyjevská kněžna Olga zpívala na tryzně za svého zrádně zavražděného manžela Igora. Když ji Nastěnka poprvé slyšela z úst potulného guslara, ten zpěv plný nesmírného žalu za ztracenou láskou jí rval srdce na kousky. Se slzami v očích uprosila guslara, aby ji naučil slova. Dokonce přivolila jít s ním na oplátku do sena. Smrděl jak starý kozel, ale za tu píseň to stálo.

Nastěnka zastavila na pampeliškami zarostlém břehu a sundala si s útlých ramen držadlo na vědra. Když jeden ze džberů vnořila do potoka, odraz bříz na lině plynoucí hladině se roztrhal na kousíčky. Dívka se sténáním vytáhla plné vědro na břeh. Pak vzala druhé a opět se sklonila k vodě.

Uprostřed pohybu se zarazila.

Štěbetání ptáků v korunách stromů umlklo. Náhlé zlověstné ticho Nastěnce rozbušilo srdce. V duchu se začala zaklínat matkou Mokoši, aby ji ochránila před neštěstím.

Zčeřená voda se ustálila a z útržků světla a stínů se na hladině složil odraz postavy, stojící na opačném břehu. Nast'a zaječela a les ožil třepetáním ptačích křídel.

* * *

Slyšels to, Thorgile?

Stříbrem vykládané uzdy pronikavě zazvonili, když dva muži rázně zastavili koně.

Slyšel, zvedl Thorgil dlaň v rukavici a zastínil si zrak před bodavými slunečními paprsky. Co to bylo, Iljo? Ty máš lepší uši.

Nejsem si jist, zamračil se druhý bohatýr a chopil se špičaté přilbice, již měl doposud nastoknutou na hrušce sedla. Jeho mírně prořídle, no stále jasně zlaté vlasy zmizely pod drátěným závěsem přidělaným k obrubě přilbice. Ale Veles mi je svědkem, že to nebylo nic dobrého.

Hlavně ať to není nic nadpřirozeného, ustaraně krčil Thorgil husté obočí. Víš, jak tyhle věci nesnáším..

Tam! ukázal najednou Ilja někam nad koruny bříz vlevo od cesty. Čistotu blankytného nebe v těch místech poskvrnily hejna vyplašeného ptactva. Ilja sáhl za sebe a z jantarem vykládaného toulce vytrhl dvakrát prohnutý luk.

Jed', Buruško, pospěš! pobídl Muromec svého koně.

Rychlým klusem sjeli s cesty a vnořili se do strakatého stínu březiny.

* * *

Nastěnka se hnala po stezce vzhůru od břehu tak rychle, že se až rukama dotýkala země. Díky hukotu krve v uších téměř neslyšela šplouchnutí vody, když mohutné tělo skočilo do potoka a rychle se brodilo za ní.

Pomóóoc! zařvala dívka. Netvor! Vlkodlak!

Několik kroků za ní se rozevřela veliká tlama a z rudého chřtánu se vydral nelidský, krvelačný řev.

* * *

Ilja a Thorgil si vyměnili pohledy. Seveřan zvedl ruku a do týla posunutou varjažskou přilbici si prudce stáhl dopředu. Kovové oblouky chránící oči mu dosedly na nos a tváře.

Pobodli koně do cvalu.

* * *

Dívka běžela, seč jí síly stačily. Po obličejí jí knitaly sluneční paprsky, pronikající korunami bříz. Do cesty čouhající větve jí strhla z hlavy šátek a roztála čelo krvavým šrámem. Nastěnka vykřikla a zapotácela se. Pohled jí zaletěl dozadu. Robustná, příkrčená postava se mocně odrazila ke skoku. Zavířilo listí, vyceněné tesáky se zablýskaly.

Nastěnka zaječela a vrhla se kupředu v zoufalém pokusu uniknout z dosahu netvorova vražedného skoku.

V té chvíli lesem zahřmely kopyta. Jezdec se zpomezi bílých kmenů vyřítit tak nečekaně, že Nast'a téměř upadla pod bujně bušící podkovy. S výkřikem se vrhla na kolena a stáhla hlavu mezi ramena.

Zazvonila tětiva.

Zvuk ostrého hrotu pronikajícího svalstvem nelitostně umlčel ryk útočící bestie. Nastěnka vzhledla a měla dojem, že se na chvíli všechno zastavilo. Zvuky světa umlkly. Spatřila netvora, ztuhlého uprostřed skoku, šíp vynořující se v gejzíru krve z jeho zad, ba dokonce i chomáč pěny na půlcestě mezi koňským pyskem a mechem na zemi.

Do naprostého ticha na okamžik dunělo jen její splašené srdce.

Vzápětí kouzlo pominulo. Ozvěna běsova řevu se rozletěla mezi stromy, bohatýrův kůň zaržál, šíp se zarazil do břízy u stezky a obluda se zřítíla na záda. Nastěnka dopadla na strachem pobledlou tvář rudá kapka. Byla horká jako svažené víno.

Zarachotila kopyta a z hájku se vyřítil druhý jezdec. Proudění vzduchu mu rozčíslo zrzavý plnovous.

Do prdele! zaklel a ztrhl hřebce pryč od stále se ještě chvějícího těla v listí. Do Fafnirovy ohnivé prdele! Tušil jsem, že to nebude nic přirozeného. Nic mi není víc proti srsti, než tyhle věci!

Žádný strach, Thorgile, řekl muž s lukem. Prošpikoval jsem ho skrz-naskrz. Ještě úplně nevyhasl, ale už to nerozchodí.

Určitě? seskočil rudovlasý s koně a z úchyty na sedle vytáhl sekeru s dlouhým toporem. Takoví fujtajblové mívají obvykle dost tuhý kořínek. U Odina, co to vlastně je? Medvědí hlava i drápy, ale tělo lidské. A na sobě má kalhoty a vyšívanou rubašku. To vypadá, jako kdyby... Varjag se zarazil a ještě víc nakrčil obočí.

Jako kdyby to nebyl skutečný běs, ale člověk, kterého v obludu někdo proměnil, doplnil Ilja.

Takže je v tom dokonce černá magie, odplivl si Thorgil. Tak tu skutečně nenávidím. Opatrně natáhl ruku a šťouchl do těla hlavicí sekery.

Útok byl tak rychlý, že na něj vlastně ani nebylo možné včas zareagovat. Černé drápy rozervalo Varjagovy kalhoty těsně pod okrajem drátěné suknice. Vytryskla krev.

Muži zakleli, Nastěnka vykřikla, koně zaržáli.

Medvěddlak se bleskově vymrštil a jeho tesáky vyrazily proti Thorgilově obličejí a krku. Seveřan potácivě uskočil a máchl sekerou. Ostří se zaťalo mezi rameno a černě ochlupenou hlavu a, rubašku potřísnila krev. Obludu to nezastavilo. Drápy zaskřípaly na bronzové puklici chránící Thorgilovu hrud'

Ilja tasil meč a mrštným skokem se ocitl u netvora.

Hlavu! zařval Thorgil. Usekni mu hlavu!

Bohatýr udeřil vši silou. Řev se změnil v ohavně vlhké chrčení. Štětinatá hlava ovisla na zbytcích krčního svalstva. Z přeťatých tepen tryskala krev a kropila všechno kolem. Ilja na to nedbal a udeřil ještě jednou. Medvědí hlava přistála v mechu a naposled scvakla zuby, jako když se naprázdno zavřou lovecká železa. Rozechvělé tělo se sklátilo. Krvavý déšť ustal.

Ilja a Thorgil zadýchaně pohlédli jeden na druhého. Po zbroji jim stékaly rudé čůrky. Pak se najednou zvláště zavlnil vzduch a ačkoliv na stromech kolem se nezachvěl ani listek, podivný poryv větru pocíchal bohatýrův vlasy a vousy. Sklonili zrak k běsovi. Nejdřív se ztratily drápotivé tlapy - místo nich najednou trčely z rukávů krvavé rubašky obyčejné lidské ruky. Pak zmizely i chlupy na uťaté hlavě a Ilja s Thorgilem úžasle hleděli na hladce oholený obličej mladého muže s rovně zastříženou kšticí světlých vlasů.

Thorova krev, nepletli jsme se, zachrchlal Varjag znechuceně. Nebyl to pravý démon, ale jen nešťastná oběť zlých kouzel. Brrr!

Ilja si však už zdechlinu nevšiml. Krváciš, bratře, potřebuješ ošetřit. A já do sebe nutně musím dostat něco ostrého. Do sedel, támhle nad těmi stromy už vidím strážní věže Volrogu.

* * *

Hradiště dřepělo na mírném svahu nad lesem. Vládl mu ozrutný dub, tyčící se na návrší úplně nahoře. Jak Ilja a Thorgil stoupali ulicí směrem k Perunovu stromu, ze zemlanek a srubů kolem vykukovaly zvědavé obličejí a hradištěm se nesl vzrušený šepot. Před kopyty ušlechtilých ořů utíkaly slepice, v blátě ryjící prasata i štěkající psi.

Rozložitý, řezbami zdobený vladykův dvorec stál až úplně nahoře, těsně pod vrcholem kopce. Jakmile u něj bohatýři zastavili, z vrat se vyhrnula družina bojarů ozbrojených meči a sekerami.

Chvála buď Perunovi a Velesovi! vykřikl ramenatý třicátník v čele skupiny. Vždyť je to sám Ilja Muromec, nejjudatnější z bojarů velkoknížete Vladimíra! Skloňte zbraně, bratři, před vámi stojí zhoubá Chazarů, Bulharů a Pečeněgů, pýcha Kyjeva! A po jeho boku, pokud se nepletu, mocný Thorgil Ragnarsson, nejstatečnější z družiny Varjagů, které si Vladimír přivedl, aby mu pomohli dobýt Kyjev!

Radane, sundal si Ilja přilbu s hlavy. Rádí tě zase vidíme.

Muž se na jezdce podíval pozorněji a úsměv mu ztuhl na tváři. Při bozích, Iljo, ta krev na vaší zbroji je ještě čerstvá. Jste zranění?

Jen škrábnutí, ohradil se zrzavý Varjag. Sklouzl na zem a sundal s koně Nastěnku. Nejdřív je nutné postarat se o děvče.

Přivolejte žrece a vědmy! křikl Radan na své průvodce. Pak se otočil zpátky k příchozím. Co se vlastně stalo?

Promluvme si uvnitř, navrhl Ilja tlumeným hlasem. Tady je zbytečně moc uší.

Chápu. Přijměte pohostinství mého domu, bohatýři.

Ilja a Thorgil, který navzdory nabídnuté pomoci pořád sám nesl Nastěnku v náručí, následovali Radana do stínu v útrobách dřevěného paláce.

* * *

Kolik je to let, co jsme se viděli naposledy, Iljo? zavzpomínal Radan, když procházeli předsíní. Pět? Šest?

Tak nějak. Jeden by nevěřil, jak ty roky letí. Ale bylo to tenkrát pořádné krveprolití, co?

Kde jste vy dva spolu válčili? zajímal se Thorgil.

Daleko na jihu, kde Don vtéká do vnitřního moře, odpověděl Volrožan. Bránili jsme chazarské pevnosti, které pro Kyjev dobyl ještě Svjatoslav, před prokletými Pečeněgy.

Tak u toho jsem nebyl, zabručel Varjag. V té době jsem byl s Vladimírem na západě - na území Volyňanů jsme bojovali s Mieczislavem, knížetem kmenů od Visly.

Radan odhrnul zubří kůži z vchodu do hlavní síně. Škoda, že jsi nebyl s námi, seveřane. Mí soukmenovci už skřípou zuby, když jim u každého hodočku zas a znovu vyprávím o tom, jak Iljův meč a kyj drtily celé houfy kočovných hrdlořezů. Zdi Bílé Věže v Sarkelu byly tak zbrocené nepřátelskou krví, že jí někteří začali říkat Rudá Věž.

Jo, byly to dobré časy, zakřivil se Ilja a překročil práh. Pečeněgové draze zaplatili za vraždu velkoknížete Svjatoslava.

Začouzený strop paloty podepíraly vyřezávané sloupy, na zdech visely zubří, medvědí a kančí kůže, skvěly se štíty a zbraně. V otevřené kamenné peci s mohutným komínem hučely plameny.

Bojím se zeptat, načal Ilja, když viděl, že tady kromě tří otrokyň není ani živé duše, ale čekal jsem, že nás uvítá vладыka Godomil.

Radan si povzdechl a zakroužil hlavou. Jsou tomu už dva roky, co Morena odvedla otce do Návu. Teď jsem vладыkem Bojanů já. O následnictví jsem musel soupeřit s otcovým bratrem Gorynem. Naštěstí se drtivá většina bojarů postavila na mou stranu.

A Goryn? Zabils ho?

Ne. Poslal jsem strýce do vyhnanství. Několik mužů odešlo s ním. Občas mnou cloumají pochybnosti, zda jsem neudělal chybu...

V těchto záležitostech se nevyplácí být milosrdný, řekl Thorgil a s přidušeným zasténáním složil Nastěnku na kožšinami pokrytou lavici u zdi. Goryn může někde splašit družinu žoldnéřů a vrátit se. Pamatujete? Přesně tak to udělal Vladimír když vypukla válka o stolec po zabitém Svjatoslavovi, plul na sever a v Upplandu si najal naší vlčí smečku. My Vikingové jsme pak pro něj dobyli Kyjev a v tichosti odstranili jeho bratra Jaropolka.

Uvidíme, jaký osud nám rožanice předurčily, pokrčil Radan rameny. Teď pojďte ke stolu.

Zatímco si bohatší sundávali zbroj, tmavovlasé otrokyně z kmene povolžských Bulharů přinesly sýr, obilné placky s medem, solené okurky a kovše plné medoviny a drahého řeckého vína.

Něco malého k zakousnutí, pobídl mladý vладыka hosty, než se upeče maso a čeled' zatopí v lázni.

Muži si malou úlitbou uctili domácí bůžky, jejichž prosté modly stály podél zdi naproti vchodu, a zvedli kovše ke rtům. Muromec do sebe nalil medovinu na jeden doušek a spokojeně zasténal.

Mezitím se do dvorany dostavil i bělobradý žrec s vědmou a babou-bylinkářkou.

Prokletý běs, hřiměl Thorgil, zatímco mu mastičkářka ošetřovala ránu na noze. Žrec prozpěvoval zaříkadla proti zlým mocnostem, které mohly ránou vstoupit do válečnickova těla. Tato forma magie Varjagovi zjevně nepřekážela.

Běs? zachmuřil se Radan. Napadl vás běs? Jak vypadal?

Napůl člověk, napůl medvěd, odškubl Ilja zuby kus placky. Za těch dvacet let v knížecích službách jsem už bojoval s kdečím - s vlkodlaky, bereginěmi, jagami, ašilkami či krvelačnými zroutami. Takového démona jsem však dnes viděl poprvé.

A že to byla dřina, zabít ho, přisadil si Thorgil. Bil se jako drak, až dokud mu Ilja nesrazil hlavu s ramenem.

A pak se proměnil v člověka, doplnil Ilja. Jeho medvědí podoba byla podle všeho dílem kletby či zlého kouzla. Netušíš, Radane, kdo by v něčem takovém mohl mít prsty?

Hm, zadumaně pokýval hlavou Radan. V poslední době přichází zlo z východu...

Z Temnoboru? podivil se Ilja.

Ano. Šíří se zvěsti, že hvozd ovládly černé čáry. Jeho temnými hlubinami se toulají zlí duchové a doposud nevidění a nepoznaní démoni. Lidé se ztrácejí beze stopy.

Ilja nakrčil čelo. Nevěřím, že by Luna mohla...

Já také ne. Určitě je v tom něco jiného.

Kdo je Luna? zajímal se Thorgil.

Mocná čarodějka, jenž od pradávna vládne Divooranům, lesnímu národu, vysvětloval Radan. Někteří tvrdí, že je nesmrtelná, a prý se dokáže proměnit ve vlčici. Panuje Temnoboru z Malachitové věže. V osadách kolem lesa ji uctívají jako bohyni a přinášejí jí pod stromy bohaté obětiny.

Zakletý les, kouzla, vlkodlaci, oťrásl se Thorgil. Když takové věci slyším, ježí se mi chlupy i na zadnici.

Nejsi sám, syne Ragnarův. Radimiče, Severjany i Vjatiče, všechny kmény sídlící kolem pralesa obchází strach. Hm, podíval se vладыka na bohatýry, když jsem vás dnes zahlédl, napadlo mě, že se ta nedobrá zvěst donesla až do Kyjeva. Že kníže vyslal své nejjudatnější bojary, aby nám pomohli zbavit se té hrozby.

Ilja a Thorgil si vyměnili pohledy. Seveřan se křivě usmál, Muromec si povzdechl.

Není tomu tak, Radane. My už totiž nejsme v knížecích službách.

Vladykovi se rozšířily oči.

Ale, proběhl pohledem hrudě obou válečníků, pořád nosíte na prsou amulety ve tvaru Perunovy sekyry. To je přece znamení kyjevských bojarů!

Už ne, potřásl Ilja hlavou. Vladimírovi družiníci teď nosí úplně jiný symbol. A právě ten symbol je důvodem, proč se z nás dvou stalo to, co teď jsme.

Vyhnanci, upřesnil Thorgil.

* * *

Kříž, zabručel Thorgil a pořádně si lokl z vyřezávaného kovše. Ten se teď skví na hrudích kyjevských bojarů, ať jim Thórovo kladivo rozdrť kosti!

Seděli v parní lázni, popíjeli medovinu a vychutnávali očistu, o níž se staraly donaha vysvlečené Bulharky. Z času na čas polily muže studenou vodou a pořádně jejich zjizvená těla vyšvihaly svazky březových větviček.

Křesťanství, odfrkl si Radan. Nechce se mi věřit, že už zavítalo i na kyjevský dvůr. Vždyť Vladimír hned po nástupu na knížecí stolec uzákonil víru v pět hlavních bohů a postavil jim veliké modly v samém srdci své tvrze nad

Dněprem.

Zůstaly po nich jen díry v zemi, řekl Ilja. Stejně tak Vladimír přikázal porubat všechny svatyně, modly a svaté háje. Sochy Velesa a Peruna nechal zmražené svrhnout do řeky Počajny.

Při bozích! vybuchl Radan. Co ho přimělo k takovému šílenství?

Ženská, utrousil Thorgil.

Spíš touha po moci, namítl Ilja. Loni na podzim musel velkokníže splnit své závazky vůči Byzancii a poslechnout císařovo volání do boje...

Slyšel jsem o té válečné výpravě, přitakal vládce Volrogu. Kyjev pomohl Basileiovi potlačit velké povstání daleko na jihu, ve vnitrozemí...

Pomohl? odfrkl si Thorgil. Tu válku jsme za něj vybojovali od prvního vystřeleného šípu až po napíchnutí hlavy Barda Foka, vůdce povstání, na špičatý kůl!

V Cařihradu se Vladimír zakoukal do císařovy sestry Anny, pokračoval Ilja. Když jsme se vrátili z vítězného boje, kníže požádal Basileia, aby mu ji dal za ženu na znak spojenectví a jako odměnu za vojenskou pomoc. Císař však Vladimíra odmítl s tím, že byzantská princezna se nemůže stát chotí pohana.

Aha, přikývl Radan zamračeně. Tak proto velkokníže poklekl před křesťanským bohem.

Proto. Pod hrozbou meče přinutil bojary, aby přijali cizího boha, a pak dal všechny Kyjevany nahnat do Dněpru a hromadně pokřtít. Mnozí, jenž se mu pokusili odporovat, zaplatili krví. Ilja v rozhořčení rázně vyprázdnil kovš. Já bych nikdy nezavrhl víru svých předků. Kmen Muromců, jehož krev mi proudí v žilách, sice uctívá jiné bohy, ale má matka byla Vjatička a naučila mne obětovat Perunovi, Velesovi a Stribogovi.

Jedna z otrokyň vyčila džber vody na rozpálené kameny a místnost zaplnila pára.

Hm, usrkl si Radan medoviny. Teď už chápu, proč jste opustili Kyjev. Zejména ty, Iljo. Znáš tvůj příběh. Guslaři zpívají o tom, že zamlada jsi byl slabý, neduživý a díky nemoci pokrouceným kostem ses téměř nemohl hýbat. Pak tě jednoho dne navštívili tři bozi převlečení za prosté poutníky. Tys je i přes svou nemoc dobře pohostil, a oni ti za odměnu dali zdravé tělo a sílu, jakou nemá žádný smrtelník. Kdoví, možná že kdybys teď víru v ty bohy pošlapal, tak by ti tvou sílu vzali.

Možná, usmál se Muromec, ale toho se až tak neděším. Za ta léta už jsem vybojoval dost slavných bitev. Táhl jsem se Svjatoslavem proti Bulharům i Řekům, viděl jsem pád Chazarské říše, odrážel jsem od bran Kyjeva vyjící Pečeněgy. Už nejsem nejmladší, mám dávno po čtyřicítce. Síly mi neubýlo, ale uvnitř cítím únavu. Doufal jsem, že už brzy praštím s životem válečníka, najdu si mladou ženu a v pohodlí si budu užívat výsady kyjevského bojara. Jenže teď se vše zvrátilo. Místo, kde rubají modly bohů, nemůže být mým domovem. A tak jsme tady s Thorgilem prostě zamávali Kyjevu na rozloučenou.

A kam máte namířeno? zajímal se Radan. Nevrátíš se na východ, Iljo? K řece Oce, do Muroma, ke svému kmeni? Ilja si vzdychl. Ne. Už dávno jsem vytrhl své kořeny z té vzdálené země. Bylo mi osmnáct, když jsem se připojil ke kyjevskému vojsku, jež tehdy táhlo skrz naše území proti Bulharům na Volze, a od té doby jsem svou domovinu neviděl. Ne, míříme s Thorgilem na sever, ke kmenům, které ještě nenakazilo nové náboženství.

U Radimičů jste vítáni, vyhlásil Radan. Budu poctěn, zůstanete-li ve Volrogu. Dokud jsem živ, staletého Perunova dubu nad hradištěm se nedotknou sekery přísluhovačů kříže. A pro tebe, Iljo, máme spoustu vdavekchtivých děvčat. Stačí si jen vybrat.

Plavovlasému bohatýrovi se konečně vyjasnil obličej. Díky, Radane. Možná tady skutečně nějaký čas pobudeme. Alespoň se podíváme na zoubek té záhadě s Temnoborem.

Tak to vidíš, vладыko, zachechtal se Thorgil. Nejdřív tu vede stařecké řeči o tom, jak se míní usadit a strčit hlavu do chomoutu, a vzápětí už chce skočit rovnou do dalšího dobrodružství. To je celý Ilja... Och, ty černovlasá potvoro! zaklel náhle Varjag, když mu otrokyně polila záda studenou vodou. Popadl Bulharku a prudce ji k sobě přivinul. Ani trochu se nebránila. Ilja a Radan se rozesmáli. Vладыka rázně dopil medovinu a pokynul dalším dvěma dívkám. Usmály se a přistoupily blíž.

* * *

V noci se zvedl vítr a přihnál z východu mraky plné deště. Temnotu nad obzorem protkávaly zlaté nitky blesků. Perun se blížil na svém hromovém oří a ohnivou sekerou neúnavně rubal do země, aby vylekal a zahnal zlé duchy a skřítky.

Stála na terase vysoko na věži ze zeleného kamene a Stribogův dech jí cuchal dlouhé černé vlasy. Dívala se vstříc přicházející bouři. Její šelmovské oči se svislými štěrbinami zřítelnic zářily do tmy. Vypadala strašidelně a svůdně zároveň. Nadra se jí pod šaty z jemné tkaniny prudce zvedala vzrušeným dechem. Větrila nebezpečí. Její dravčí instinkty se nikdy nepletly. Pootevřela rty. Mezi bělostnými zuby se prodralo tiché vrčení.

Věž a osadu na jejím úpatí obklopoval les - divoký, bujný, věkovitý Temnobor. Rozprostíral se od obzoru po obzor jako nezměrná černá skvrna. Černovlásku s ním spojovalo prastaré pouto, avšak nyní bylo narušeno. Z temné říše stromů číselo hrozba. A když jeden z blesků udeřil docela blízko, v jeho světle hvozd skutečně ožil.

Paní věže se přikrčila a zavrčela hlasitěji. Hluboko pod ní se z černoty mezi mohutnými kmeny vyrojily nahrbené postavy - ani lidské, ani úplně zvířecí, běsovské. Byly jich tucty, možná tucty tuctů. Jako mravenci se hrnuly do ulic a dvorů mezi sruby a jejich krvelačný řev vzlétl k nebesům, jakoby chtěl soupeřit s duněním hromu.

Tehdy černovlasá kněžna zaklonila hlavu a z hrdla se jí vydral hlas, jakým obvykle vlci volají na měsíc. Tohle však bylo volání do boje. Z útrob věže jí odpověděl sbor divokých, nedočkavých hlasů. Dlouho očekávaná bitva vypukla...

Iljo!

Muromec se vynmrštil zpod kožešiny a bleskově sáhl po meči u lůžka. Jílec opletený hladkou kůží mu skočil

rovnou do dlaně. Zápěstí mu však sevřely železné prsty.

Jen klid, bratře. To jsem já - Thorgil.

Velesovy rohy, zabručel Ilja. Zamžoural do šera v jizbě a posadil se. Mladá Bulharka vedle něj cosi zamumlala a obrátila se na druhý bok. Ilja si protřel obličej dlaní. Něco se stalo. Něco nedobrého...

Jistě. Jinak bych tě nebudil. Vstávej a seber luk a meč. Potíže, jimž jsme chtěli utéct, nás dohnaly.

Naléhavý tón Thorgilova hlasu přinutil Muromce soustředit smysly. Natáhl uši.

Co je to venku za hluk?

Kyjevští, odvětil Thorgil a tvářil se u toho, jako kdyby ho najednou přišerně rozbolely zuby.

* * *

Bouře na úsvitu zeslábla a Perun odjel rubat sekerou někam na severozápad, do končin Dregovičů a Křivíčů. Liják však neustával. Ilja sprostě zaklel, když mu poryv větru stříkl za krk spršku ledové vody. Tenhle den vůbec, ale vůbec nezačínal dobře.

Navzdory psímu počasí se to kolem posvátného dubu jen tak hemžilo Bojany. Shromáždil se tu snad celý rod - stáli v kruhu kolem Hromovládcova stromu, v dlaních svírali zbraně, tvářili se vztekale a neústupně. Ze všech stran je obklíčili jezdcí v blýskavých pancířích knížecích bojarů. Z hrotů oštěpů a šípů, namířených proti obyvatelům Volrogu, crčela dešťová voda.

Jeden z jezdců, neozbrojený muž v tmavé kutně, s dlouhým plnovousem a velkým zlatým křížem na hrudi, popohnal koně proti Bojanům.

Jsem otec Bogoljub a ve jménu byzantského patriarchy vás vyzývám..

Pryč od posvátného dubu, křesťanský hade! štěkl Radan a ohnal se proti knězovu valachovi dlouhým kopím. Kůň se polekal a s pronikavým ržáním se prudce vztyčil na zadní. Bogoljub s ječením vyletěl ze sedla a praštil sebou doprostřed ulice, až bláto a špinavá voda vystříkly do výšky. Kyjevští bojaři začali klít, tětivy se napjaly ještě víc, dřívky luků vrzaly, hroty šípů a oštěpů se chvěly nedočkavostí.

Proklínám vás, pohanští modloslužebníci! křičel kněz, po čtyřech se rochnil v kalné louži a s brady mu kapalo bláto.

Bavíte se dobře?!

Na shromáždění jako kdyby padlo mocné kouzlo a všem naráz vzalo hlas. Křik a kletby umlkly.

Z sedé stěny lijáku se vynořily dvě ramenaté postavy. Na sobě měly stejně honosnou a umně kovanou zbroj jako jezdcí.

Já mám o zábavě úplně jinou představu, dodal zrzavý Varjag, svírající v pravici těžkou sekeru a chránící se kulatým štítem. Rozhodně je u toho víc vína a méně vlhka.

Pravdu diš, bratře, přikývl plavovlasý obr s dlouhým mečem u pasu a napjatým lukem v rukou. Tato slavnost nestojí ani za slepičí pšouk. Vlastně jsem z ní natolik rozladěný, že prvnímu zkurvysynovi, který udělá příliš prudký pohyb, bez váhání proženu lebkou šíp.

Kruhem jezdců přeběhl vzrušený šepot. Ty dva samozřejmě moc dobře znali. Ještě nedávno sloužili jednomu pánu.

Luky a oštěpy začaly jeden po druhém klesat.

Co je to s vámi?! Vůdce Kyjevanů pobodl oře proti zrzavci a plavovlasému. Nebyl o nic menší hromotluk než oni dva. Stříbrné prameny v dlouhých tmavých vlasech a kudrnatém vousu svědčily o jeho pokročilém věku, avšak černé oči pod obrubou železné přilbice byly přísné a mluvily o autoritě a bystrém umu.

Ilja Muromec a Thorgil Ragnarsson, promluvil hlasem podobným mručení starého medvěda. Jak vidím, vyměnili jste službu na kyjevském dvoře za plahočení se v tomhle všivavém radimičském zapadákově.

Jegor Svjatogor, opáčil Ilja. Doufal jsem, že se už nikdy nepotkáme.

Nápodobně. Okamžitě zahodte zbraně a jděte mi z cesty. Jsme tady na Vladimírův rozkaz. Neseme křesťanské poselství všem rodům a kmenům, podléhajícím moci Kyjeva.

Nač tak květnatě? zavrčel Ilja. Ve skutečnosti přinášíte poselství ohně a meče. Sám moc dobře vím, jak se šíří knížecí vůle. Přišli jste sem ničit a loupit, novými prostředky upevňovat moc. Jenomže Bojané jsou shodou okolností naši dobří přátelé. Než se kohokoliv z nich dotknete s násilným úmyslem, budete muset prolít krev nás dvou.

Jegor sa naklonil v sedle. Jen se tak netluč do hrudi, Muromče. Už nejsi ten mladý kolohnát, jenž pro zahnání nudy lovil zubry beze zbraně a holýma rukama jim lámal vaz. I ty stárneš a čarodějná síla, jenž ti koluje v teplotách, vyprchává.

Slez s toho koně, zavrčel Ilja, a všichni uvidí, jak ti tenhle stařec pochroumá všechny kosti!

Jegorův prošedivělý vous proťal zubatý úsměv.

Chá! seskočil na rozmočený dvůr a plesknutím po zadku poslal svého koně stranou. Přijímám výzvu, Muromče! Stejně jsem už dávno toužil dupnout ti na obličej!

Urazená pýcha někdejšího prvního družiníka? ušklíbl se Ilja a pověsil luk i toulac na nejbližší plot.

Jegor trhl rukou. Kyj, jenž mu na kožené smyčce visel kolem zápěstí, skočil do široké dlaně. Byl jsi jen obyčejný vesnický trouba, jenž vylezl ze smradlavé zemljanky a připojil se k Svjatoslavovu vojsku, když jsme táhli k Volze. To já tě naučil bojarským způsobům, já tě vycvičil v zacházení s mečem a lukem. A teď se naopak postarám, abys skončil stejně uboze, jak jsi začal. Jako mrzák, chcípající v hromadě hnoje někde v prdeli na okraji vesnice!

Ilja vztekale zařval a s mečem nad hlavou skočil. Jegor však byl připraven a dopadající čepeli zvedl do cesty ostatní kyj. Ocelové ostří se začalo do dřevěné hlavice obuchu a uvázlo v ní. Muži párkrát mocně trhli zbraněmi, avšak nepodařilo se jim je od sebe oddělit. Jegor zaklel, prudkým otočením kyje vyškubl meč Iljovi z dlaní a obě zbraně odhodil. Pak udeřil širokou pěstí Muromce do obličeje. Iljou to ani nehnulo, jenom z rozbitých rtů mu vytryskla krev.

To ho našťvalo. Rozmáchl se a pěstí připomínající kovářské kladivo třískl do Jegorovy bronzem okované hrudi.

Svjatogor vyletěl bezmála sáh nad zem a o dobrý tučet kroků dál přistál na lopatkách. Bláto se rozprsklo na všechny strany. Bojar se rozkašlal, avšak nevzdával se. Rychle se sebral, narazil si upatlanou přilbici zpátky na hlavu a vstal. Bronzové lamely na jeho hrudi byly zprohýbané, některé se dokonce utrhyly s nýtů na koženém podkladě a upadly. Ilja koukl na svou pěst. Klouby prstů měl rozbité a tekla z nich krev. To se mu zamlada nestávalo.

Ještě jsme neskončili! zavolal na něj Jegor, lapaje po dechu. Nikdo beztrestně nesrazí prvního kyjevského bojara na zem!

Jak chceš, zašklebil se Ilja. Budu ti lámat hnáty jeden po druhém.

Jakmile však Muromec udělal první krok, do hukotu deště zaburácel Thorgilův hlas.

U Odinova oka, podívejte se támhle!

Všichni pohlédli směrem naznačeným sekerou ve Varjagově natažené pravici.

Ulicí mezi dřevěnicemi se k shromáždění rychle blížilo jakési zvíře. Ilja se zpočátku domníval, že je to velký pes, ale pak poznal svůj omyl.

Vlk by štlhlý a mocný, s šedou srstí smáčenou deštěm a jazykem vypláznutým po dlouhém namáhavém běhu. Z celého Volrogu se s zuřivým štěkotem sbíhali psi, avšak dravec si jich nevšímal. Aura síly, jenž se kolem něj šířila, jakoby jej obklopila neviditelnou ohradou, za níž se psiska neodvážila.

Dejte pozor! zvolal Thorgil. Vůbec se nebojíte, mohl by mít vzteklinu. Iljo, chop se luku...

Ne, zakroutil Muromec hlavou. Neublíží nám. Nese zprávu.

Cože?!

Koně vyplašeně frkali a pohazovali vodou slepenými hřívami. Vlk se zastavil. Podivně se otrásl a prohnul, téměř jako kdyby chtěl vyvrátit srst z nedávno sežrané kořisti. Vzduch se kolem něj zkroutil do neviditelného víru a rozmetal déšť na všechny strany. V další chvíli už před užaslými zraky Bojanů a Kyjevanů nestál vlk, ale krčící se nahý mladík s dlouhými černými vlasy. Vstal a zapotácel se - pohyb na dvou končetinách pro něj zjevně nebyl přirozený. Studená voda tekla po jeho pevném svalnatém těle bez špetky tuku. Hrud' se mu zvedala zrychleným dechem.

Jsem Ostrovít, syn kněžny Luny z Malachitové věže, promluvil podivně hrdelním, vrčivým hlasem, a přináším naléhavou zvěst vladky Radanovi.

Vládce rodu už spěchal k mládenci.

Co mi Luna vzkazuje? zeptal se znepokojeně.

Válka, odvětil místo Ostrovíta Ilja. Viděl jsem to ve snu. Z Temnoboru se vyrojili démoni a udeřili na sídlo Divoranů.

Tak jest, přisvědčil udiveně posel. Běsi s medvědími hlavami dnes v noci obklíčili Malachitovou věž.

S medvědími hlavami? zopakoval Thorgil a vyměnil si s Iljou významný pohled.

Bojujeme s těmi zrůdami už několik měsíců, pokračoval Ostrovít, ale doposud nikdy nezaútočily v takovém množství. Když naši zvědové zjistili, že se k věži valí to strašlivé vojsko, celý kmen se stáhl za malachitové zdi. Osadu jsme nechali nepříteli napospas, v naději, že se ty vyhladovělé bestie uspokojí s kořistí, že pobijí dobytek a prasata, nažerou se a odtáhnou. Jenomže má matka vycítila, že běsy ovládá nějaká zlá vůle a ta má jiné plány. Chce stůj co stůj dobýt Malachitovou věž. Proto tě kněžna snažně prosí o pomoc, vladky. Démoni jsou v obrovské přesile a nejsou proti nim nic platné šípy ani kouzla. Kdoví, jak dlouho má soukmenovci věž ubránit.

K prosbě vznešené Luny žádný Bojan nezůstane hluchý, řekl Radan rázně. Mí muži bez meškání skočí do sedel a ty nám ukážeš cestu k Malachitové věži.

Neslibuj pomoc, Bojane, zavrčel Svjatogor, pokud ji nemůžeš poskytnout.

Nemůžu? přimhouřil vladky oči a pevněji stiskl v dlaních ratiště kopí. Kdo mi v tom zabrání? Ty?

Uhodls. Nesložíte-li okamžitě zbraně, zlomíme váš odpor násilím. Zadupeme ty tvé sedláky do země, než bys dvakrát mrkl.

Jsi hlupák, Jegore, zasyčel Ilja. Neslyšels, co se stalo? Situace je vážná. Na takovéto pitomosti teď není čas. Ustupte nám z cesty, nebo ještě lépe, vzpomeňte si na přísahu, kterou jsme všichni složili při vstupu do knížecích služeb. Na slib, že budeme bránit Kyjev před nepřátelskými kmeny a že ho vyčistíme od lupičských tlup a divokých oblud.

Co to blábolíš? zachechtal se Svjatogor poněkud nuceně. Žádáš nás snad, abychom se k tobě přidali? Tobě snad přemíra medoviny dočista vypálila mozek!

Ilja si ho nevšímal a dál promlouval k bojarům. Mezi Kyjevem a Malachitovou věží existuje dávné spojení. Sám jsem byl u toho, když se zrodilo. Útok proti sídlům Divoranů je i útokem proti velkoknížectví. A pokud jde o zájmy Kyjeva, je přece fuk, jakému bohu se ten který z nás klaní. No tak, kdo má chuť na skutečný boj a přidá se k nám?

Neposlouchejte ho! vyštěkl Jegor, jenomže v té chvíli už se šik roztrhl a jeden z jezdců vystoupil dopředu.

Muromec má pravdu, řekl. Bylo by to proti bojarské cti a v rozporu s naší přísahou, kdybychom jen nečinně přihlíželi útoku na Vladimírova spojence. Půjdu s tebou k Malachitové věži, Iljo.

Aljošo! křikl Svjatogor. Co to, u všech čertů, děláš?!

To už se ale pohnuli i další Kyjevané a přešli z Jegorovy stany na Iljovu. Thorgil se jen pobaveně chechtal.

To je vzpoura! zařval Jegor.

Ne, není, podíval se na něj Ilja vážně. Právě tito muži jsou pravými syny Kyjeva. Pojed' s námi, Svjatogore. Jsi pořád skvělý válečník, tvá zbraň nám bude k užítku. Nebo snad toužíš po pověsti zbabělce, který vzal nohy na ramena, když slyšel o vojsku běsů z černého lesa?

Uškrtím tě, Muromče! Holýma rukama ti zlomím vaz...

Jistě. Ale až když srazíme do mechu všechny ty medvědí kebuly.

Jegor chvíli soplil a skřípal zuby, ale když viděl, jak se další družiníci přidávají k Iljovi, hlučně plivl Muromcovi k nohám, otočil se na patě a svižně vyskočil na svého oře.

Kéž vás Perun... Kurva! Tfuj! Boží hněv na vaše pitomé hlavy! Nebojím se žádných podělaných běsů. Je-li třeba jim nakopat prdele, udělám to. Ale nemyslete si, proběhl vzteklym pohledem obličeje Radana, Ilji a Thorgila, že to něco mění na skutečnosti, že jste se protivili vůli velkoknížete. Postarám se, abyste později byli po zásluze potrestáni! Obrátil se na kyjevské družiníky. Jedeme, vy zrádní psi! Chcete bojovat, budete bojovat. Ale pokud někdo z vás ještě jednou neuposlechne můj rozkaz, tak mu sám rozšmeluju lebku na kaši!

A co naše svaté poslání? rozhodil rukama zablácený kněz.

Zavří zobák, otče, a sedej na koně, odsekl Jegor. Neslyšels, že jdeme do války s divokými běsy? Nemohl sis přát lepší příležitost, jak prokázat svou pověst nelítostného vymítače ďábla!

* * *

Bylo krátce po poledni, když téměř sedmdesát jezdců vyjelo na poslední návrší zvlněné stepi. Ačkoliv žádný z vojevůdců nevydal rozkaz, všichni do jednoho zastavili koně.

Temnobor, řekl Radan s posvátnou bází v hlase.

Beze slova zírali na temně zelenou masu pralesa, táhnoucí se až k vzdálenému, v mlhách se topícímu obzoru. Les byl začarovaný, o tom nemohlo být pochyb. Stačil jediný pohled, aby srdce každého bojovníka naplnila úcta a strach zároveň. Otec Bogoljub se zběsile křičoval.

První vyrazil Ostrovít, který vedl družinu ve své vlčí podobě. Bojané i Kyjevané ho po krátkém váhání následovali. Sjeli po travnatém svahu, ponořili se do houští na okraji lesa a vzápětí je bájný Temnobor přijal do své ponuré, chladné náruče.

Z cvalu přešli do mírného klusu. Stezka byla zrádná a natolik úzká, že na ní vedle sebe nemohli jít víc než dva jezdci. Pod divoce propletenými korunami stromů panovalo přití, jako kdyby předčasně padl soumrak. Nedávno přestalo pršet, z listů však stále crčela voda. Vonělo to tu tlením i bujícím rostlinstvím, smrt se tu snoubila s životem. Les dýchal starobylostí a vlastní skrytou moudrostí.

U Fenrirových zubů, ozval se Thorgil tlumeně, jakoby se bál svým hlasem znesvětit ticho, které je obklopilo jak hustý med, ten les je snad starší než sám Yggdrasil, jasan ze středu světa. Viděl jsem podobný hvozd u nás na severu, daleko ve vnitrozemí západně od Uppsaly. Žijí tam elfové, trollové, koboldi a podobná havěť, již neradno potkat, když člověk putuje sám. Mají slabost pro člověčinu a vášnivě sbírají jak lidské duše, tak i naše lebky.

Ani tady nebude nouze o běsy a víly, přikývl Ilja, úkosem pohlédl na Varjaga a obličej mu zkřivil zlomyslný úsměv. Určitě číhají za každým stromem a říkají si, jaká to šťavnatá hostina vkročila do jejich hájemství.

U Odina, sklapni! zachrčel Thorgil a obličej mu viditelně pobledl. Už tak mám dojem, že mě ten les pozoruje.

Procházeli mezi mechem obrostlými kmeny, překračovali bludné kořeny, vyhýbali se trnitým houštinám, v nichž mohl jeden uvíznout navěky. Skláněli hlavy před vyvrácenými stromy, které se zachytily o sousední kmeny a vytvořily tak nad stezkou podivně tvarované brány.

Zepředu zaslechli zurčení vody. Ostrovít, který často netrpělivě odbíhal dopředu, je čekal u potoka křižujícího chodník. Jezdci zastavovali, aby koně mohli uhasit žízeň, a sami si také plnili čutory čerstvou vodou. Ilja upřednostnil lok z objemné polní lahve naplněné volrožskou medovinou.

Vlečeme se jako hlemýždi, zavrčel netrpělivě Jegor, když zastavil oře u bystřiny.

Pochcípají-li pod námi koně od žízně a vyčerpání, moc Luně nepomůžeme, namítl Ilja a natáhl ke Kyjevanovi ruku s čutorou. Na, lokni si. Medovina tě uklidní.

Jegor nejdřív pohlédl na podávanou láhev, pak na Ilju. Vypadal zaskočeně. Muromec čekal. Po krátkém váhání Svjatogor přece jenom uchopil čтору, zvedl ji ke rtům a dopřál si pořádný doušek.

Proč vlastně ta netrpělivost, Svjatogori? Myslel jsem, že ti na osudu lesní kněžny nezáleží. Nebo ji chceš co nejdřív přivést na pravou víru?

Jegor si uštěpačnou poznámku nevšímal. Vrátil Iljovi čтору a opět si natáhl rukavice. Říkal jsi, že ses s Lunou už setkal. Kdy to bylo?

Dávno, zapátral Muromec v paměti. Ještě za vlády Vladimírova otce. Jednou jsme se se Svjatoslavem vydali lovit zubry, avšak v divočině u Děsny nás zastihla noc a lstivé bludičky nás vlákaly do útrob Temnoboru. Zabloudili jsme a nepochybně by jsme se stali kořistí ježibab, kdyby nás šťastná náhoda nepřivedla k Malachitové věži. Její paní nám poskytla přístřeší. Byl jsem ještě téměř kluk, ale do dneška si jasně vzpomínám na její krásu a pohostinnost. Svjatoslav byl natolik okouzlen jejím půvabem, že jí doživotně osvobodil od platby daně Kyjevu.

Což byla vzhledem na jeho panovačnou a chamtivou povahu opravdu velká pocta, utrousil Jegor.

Když kněžnu spatříš na vlastní oči, pochopíš.

Myslíš, že její krásu za všechny ty roky nevyprchala?

Ani trochu, řekl kdosi za nimi. Ohlédl se. Vladyka Radan si hřbetem dlaně utřel smáčené vousy a vyskočil na koně. Čarodějná moc jí nedovolí stárnout. Potkal jsem ji před dvěma lety a její půvab pořád bere dech. Pokud si však nepospíšíme, už se její krásou sotva někdy budete kochat.

Máš pravdu, příteli, přikývl Ilja a než zazátkoval čтору, ještě jednou si z ní přihnul. Nemáme času nazbyt. Ty bestie, co zaútočily na Divorany, jsou zřejmě stejné jako ta, kterou jsme zabili včera u Volrogu. Takže to nejsou praví běsi, nýbrž zakletí lidé. Radane, říkal jsi, že se z vesnic kolem Temnoboru ztrácejí lidé...

V povážlivě hojných počtech, přisvědčil vladyka.

Tady se nabízí vysvětlení. Zřejmě je někdo unáší, aby je mohl proměňovat v lidožravé medvědodlaky.

To by musel být opravdu mocný čaroděj, mračil se Radan. Dobude-li se svým obludným vojskem věž a

ovládne Temnabor, kmen Radimičů získá velmi zlého souseda.

Nejen Radimiči, zavrčel Jegor, ale celý Kyjev. Možná máme právě teď poslední příležitost to zastavit.

Zastavíme, řekl Ilja rázně.

Když vrazili ostruhy do koňských slabin, koruny stromů vysoko nad nimi se náhle temně rozhučely. Opět se rozpršelo.

* * *

Navečer Perun přichvátal zpátky, ještě vzteklejší než minulou noc. Kněžna spěchala dolů po točitém schodišti a vyhýbala se chlístancům deště, šlehajícím skrz okna do věže. Hromobití teď přehlušovalo jiné dunění, v pravidelném rytmu otřásající samotnými základy věže.

Kněžno! Kněžno!

Vzhůru schodištěm spěchal vousatý muž v prostém pancíři z vařené kůže. Před černovláskou se dotkl kolenem schodu a uctivě sklonil hlavu.

Co jsou to za rány, Bodragu? zeptala se Luna co možná nejpevnějším hlasem.

Útok! vyrazil ze sebe Divoran zadýchaně. Už to začalo, má paní.

Kněžna s bušícím srdcem seběhla ještě po několika schodech a dveřmi bez vrat vyšla na terasu. Liják jí okamžitě přilepil šaty k tělu a vlasy změnil v mokré černé slepence. Avšak to nebyl důvod, proč se najednou zachvěla. Pravou příčinou byla hrůza, která jí proklála při pohledu dolů.

Démoni vynesli po vstupním schodišti oklestěný kmen mohutného stromu, popadli jej za pahýly větev a teď ním zuřivě bušili do brány věže.

Když se Luna obrátila k družiníkovi, její oči byly očima šelmy. Vrata dlouho nevydrží, Bodragu. Zanedlouho se s těmi zrůdami utkáme tváří v tvář. Víš, co máš dělat. Běž k bráně a pokus se nepřátele zadržet tak dlouho, jak jen to půjde. Já budu střežit naše tajemství a nedovolím, aby jim padlo do pazourů! Mám neblahé tušení, že jsou tady právě kvůli němu.

Rozumím, má paní. Budeme bránit věž do poslední kapky krve!

Malachitové zdi se zachvěly pod dalším úderem beranidla.

* * *

Z hvozdu východně od věže vyjelo půl tuctu jezdců a zastavilo koně na okraji vydrancované osady. Černě oděni muži se dlouhou chvílí zpod deštěm promočených kápí mlčky dívali na zkázu všude kolem. Mezi dřevěnicemi se válely zbytky zabitých, příšerně rozsápaných zvířat, bláto se míchalo s krví, vnitřnostmi a ohlodanými hnáty. Od úpatí věže sem doléhal strašlivý řev, dokazující, že krveprolití ještě zdaleka neskončilo.

Bohové, zděšeně promluvil jeden z jezdců, jaké zvrhlé spojení jsme to uzavřeli?

Muž v čele skupiny se rázně ohlédl a pod kápí zablýskaly vztekly oči. Cože? Nesouhlasíš s mým rozhodnutím, Stavoji? Mám snad pochybovat o tvé oddanosti?

Ne, vladyko, sklonil muž hlavu.

Pobídl koně a vjeli do osady. Kopyta čvachtala v krvavém blátě. Brzy šestice zastavila v místech, odkud měla dobrý výhled na patu věže.

Kolem temně zelené stavby se zrůdným životem vlnilo černé chlupaté moře. Medvědí tlamy lačně řvaly a sápal se jedna přes druhou k vstupnímu schodišti. Z oken věže na ně dopadal déšť šípů a kamení, avšak nemělo to téměř žádný účinek. Váleční bohové stáli na straně útočníků - veliká vrata se pod údery beranidla začala prolamovat. Hlasitý praskot dřeva ocenily obludy ještě děsivějším vytím.

Zdá se, že to už dlouho nepotrvá, promluvila jedna z kápí.

Však už bylo načase, zavrčel vůdce. Rád bych věděl, kde je ten prokletý skřet.

My o vlku... ukázal další jezdec někam k srubům.

U nedaleké dřevěnice se zničehonic objevila drobná postavička v širokém klobouku. Mužik se přikřčil, najednou zmizel a vzápětí se zhmotnil těsně u jezdců. Koně zafíkali a podrážděně zadusali kopyty.

U Peruna, nemůžeš se pohybovat normálně? zaklel vůdce, škubaje za uzdu. Tím svým hloupým poskakováním z místa na místo nám jen plašíš koně!

Proč bych zbytečně šoupal boty? zakrákoral skřítek stařeckým hlasem. Šedivá brada mu sahala až po řemen, jímž měl přepásanou prostou lněnou rubašku. Z klobouku ve tvaru veliké muchomůrky crčela dešťová voda.

Proč to trvá tak dlouho, Ašriku? naklonil se k němu vůdce jezdců. Slibovals, že to bude rychlý, drtivý útok. Ty chlupaté hlavy možná vládnu sílou tří chlapů, ale v kebulích mají nasráno - jinak by se do věže dostaly už dávno!

Trpělivost, Goryne. Jakmile mí medvídci prolomí bránu, vše skončí dřív, než si třikrát pšoukneš.

To doufám, zasněží ve stínu kápě hrozivě vyceněné zuby. Jinak přísahám, že se nedožiješ zítřejšího rána.

Jakmile si jezdec sáhl na hrud', kde mu pod kabátcem visel na koženém řemínku kolem krku jakýsi předmět, skřítek vystrašeně stáhl hlavu mezi ramena.

Nedělej to, Goryne, prosím, zakňoural. Nejpozději do půlnoci vlčice a její štěňata zdechnou a ty se staneš pánem Malachitové věže. Uděláš z ní svou tvrz ve válce proti Volrogu a získáš mocnou zbraň pro naplnění své pomsty.

Ano, zasněží Gorynovi oči. A když zničím toho prokletého parchanta Radana a stanu se knížetem Radimičů, obrátím se proti samotnému Kyjevu!

Najednou burácení bouře přehlušil strašlivý lomoz. Jezdci i skřítek pohlédli za zvukem.

A pak se Goryn spokojeně rozchechtal a Ašrik se k němu chtě-nechtě přidal.

Brána věže se změnila v zmet' třísek. Běsi shodili beranidlo se schodů a začali jako smrtící černá záplava proudit do věže.

* * *

Po malachitových zdech stékaly proudy krve zředěné dešťovou vodou. Divorané se bili jako nakažení vzteklinou, avšak bránu dlouho neudrželi. Temná masa se nezastavitelně valila dovnitř a obránci byli nuceni před ní pozpátku couvat vzhůru širokým schodištěm. Medvědí tlamy nemilosrdně chňapaly, ostré drápy rvaly tepny a škubaly maso s kostí. Odpovídaly jim odhodlaně bodající kopí a neúnavně dopadající meče, kyje a sekery. Šelmy umíraly a v okamžiku smrti se měnily v lidi, aby byly vzápětí vlastními druhy rozsápané na kusy. Divoké ryčení, zmatený křik a bolestné kvílení vyplnily stavbu od podzemních kobek až po samotný vrchol. A nad tím vším stála kněžna, štekala rozkazy a seč mohla, vlévala Divoranům do žil svou čarodějnou moc. Oči jí divoce planuly a vlčí část její duše zuřila a dychtila po krvi.

Svou lidskou podstatou však cítila, že boj už dlouho nepotrvá.

Najednou se však venku v temnotě ozval vlčí hlas, jenž přehlušil i strašlivé zvuky rozechvívající věž. Luna přiskočila k nejbližšímu oknu. Nemohla to zvíře, ozývající se z hlubin nočního lesa, vidět, jeho hlas však poznala bezpečně. Tepny jí naplnila naděje.

Ostrovíte! vykřikla.

Hromovládce ťal plamennou sekerou do lesa, jako kdyby i on měl chuť zúčastnit se bitvy.

* * *

Malachitová věž! zakřičel Radan do doznívajícího buráčení hromu.

Bojané a Kyjevané zastavili na nízkém lysém pahorku a dívali se do mělkého úvalu na druhé straně. S nebe sklouzl další blesk a vytrhl z temnoty štíhlou siluetu, dvakrát vyšší než ty největší stromy.

U Odinova oka! zahučel Thorgil užasle.

Družiníci zírali na ponurý kolos s otevřenými ústy. Nikdy nic podobného neviděli.

Pak k nim poryv větru přinesl vzdálenou ozvěnu příšerného lomozu a řevu.

To jsou zvuky boje! zvolal Ilja. Vlčí kněžna pořád vzdoruje!

Tak na co čekáme? zakřičel Jegor Svjatogor zezadu a pobodl koně. Prohnal se kolem nich a jako první vyrazil dolů úbočím. Jezdci sáhli po zbraních a vzápětí už se divoká jízda řítila tmavobradému bohatýrovi v patách.

* * *

Do hromobití a hluku boje se najednou zamíchalo táhlé, zlověstné hučení.

Co to bylo? vykvikl Ašrik.

Roh Bojanů, zasyčel Goryn. Ta čubka si přivolala na pomoc Radana! Takže válka s Volrogem vypukne už dnes! Vyhnanec se nuceně zařehotal. Na co čekáš, skřete? Naříd' ušákům, ať se otočí proti novému nepříteli!

Ještě jsme nezískali to, kvůli čemu jsme tady! zaskučel mužík.

Proč se toho nezmocníš sám? Můžeš se přece přenést kamkoliv...

Kamkoliv ne! Jenom na místo, které vidím. Dokud je kořist zamčená v komnatě na vrcholku věže, nedostanu se dovnitř o nic snadněji než kdokoliv jiný! Potřebuji, aby se mí medvídci prokousali až tam!

Na to bude dost času, až rozdrtíme Bojany! štekł Goryn a opět sáhl na tajemný přívěsek skrytý pod kabátcem. Dělej, jinak...

Skřítek zaúpěl a otočil se. Udělal prudký pohyb, načež zmizel a vzápětí se zhmotnil o dobrých deset sáhů dál, těsně za zády ďábelského vojska.

Vraťte se, chlupáči! zaječel a rozpráhl ruky. Zapomeňte na vlčici, blíží se nový nepřítel! Pojd'te se nachlemtat sladké lidské krve!

Řev na úpatí věže zakolísal. Černě ochlupené hlavy se jedna za druhou otáčely na západ.

V tom okamžiku se z lesa vyřítila početná jízda. Zablýskalo se a bílé světlo divoce zatančilo na pancířích válečníků. Kousek před jezdci běžel mocný šedosrstý vlk.

Doprdele, zaklel Goryn. Jsou s nimi i Kyjevané. Je jich moc. Rychle! Škubnutím uzdy obrátil koně. Pryč odsud.

Šestice jezdců cvalem vyrazila na východ a krvavé louže mezi sruby se rozstříkovaly pod bušícími kopyty.

Útočící jízda při pohledu na příšernou hordu na okamžik zpomalila, avšak Ilja a Jegor v čele vyrazili z hrdel bojový pokřik, muži se k nim připojili a koně opět přešli do trysku.

Kupředu, mí chlupáči! vriskal Ašrik. Žerte lidské maso!

Medvědí tlamy se rozšklebily v divokém, lačném řevu a vzápětí už se démonické vojsko hnalo do protiútoků. Tucty a tucty běsů, někteří ještě s potrhanými, krví postříkanými zbytky šatů na tělech, jiní naří, s pokožkou nepravidelně pokrytou tmavým ochlupením, avšak všichni s masivními drápy na deformovaných pažích a mohutnými čelistmi plnými ostrých zubů.

Miřte na hlavy! vykřikł Ilja, strčil si uzdu mezi zuby a natáhl luk.

Tětiva zazvonila a první z přibíhajících démonů se zřítíl na záda tak prudce, jakoby ho do obličeje zasáhl těžký mlat. Šíp se mu ponořil do oka téměř až po opeření.

Dešť padající s oblohy se smíchal s krupobitím železných hrotů. Šípy a oštěpy srazili do bláta nejméně tucet netvorů, avšak dobrá polovina z nich se hned vymrštila zpátky na nohy. Raněné bestie se vrhly do útoku s ještě znásobenou zuřivostí.

Ruky bohatýrů sevřely meče, sekery, kyje a štíty.

Kyjeeev!

Bojaaan!

Jezdci a první vlna netvorů se srazily s ohlušujícím řevem, křikem, ržáním. Zapraskaly lebky a kosti pod bušící ocelí, vytryskla krev z hlubokých ran po drápech. Medvědí tlamy se vrhaly koním po nohách, drtily je mezi tesáky,

raly svalstvo a šlachy. Několik jezdců padlo a dřív, než se vyhrabali zpod raněných koní, obludy jim otevřely tepny a oškubaly maso z kostí.

Thorgile, ke mně!

Ilja se nezastavitelně prosekával ke věži a seznamoval obludy se svou nadpřirozenou silou - jeho meč poletoval vzduchem jako blesk a protínal tlusté kosti i svalnaté šíje jako slaměné snopy. Tlapy a chlupaté hlavy létaly všude kolem, ještě ve vzduchu se jim vracela lidská podoba a jakmile dopadly, ostatní běsi se na ně vrhli a nenasytně se cpali čerstvým masem a mozky. Thorgil se držel těsně za Muromcem a rozšiřoval jím vyrubanou uličku v krvelačném houfu. Těžká severská sekera poltila jednu lebku za druhou jako jedlové špalky.

Běsnění bitvy zahanbilo i Peruna s jeho blýskavici.

Mí medvídci! kňučel Ašrik. Mí ubozí medvídci!

Bezradně se ohlédl. Zjistil, že Goryn a jeho společníci dávno uprchli, a poznal, že zůstal sám. Vidina kořisti, jenž skýtala velkou ničivou moc a mohla vykoupit jeho život z rukou toho prokletého smrtelníka, se začala rozplývat. Pak docela blízko zaduněla kopyta, zasvištěla ocel a klobouk ošplíchla černá medvědí krev. V té chvíli Ašrik pochopil, že musí jednat.

Zoufalství mu dodalo odvalu. Odvalu k činu, k němuž se neosmělil celá staletí, i když o tom snil každý den. Vyběhl pohledem po zdech věže. Po vyleštění malachitu se v zelených záchvěvech míhaly odlesky blesků. Pak se Ašrik prudce přikřčil a vzápětí už stál na terase vysoko nad bojištěm. V duchu požádal tajemné lesní bohy o pomoc a vběhl do temnoty uvnitř stavby.

* * *

Bodragu?!

Už je dlouho neudržíme, má paní! vykřikl krví zalitý družiník. Zachraňte se!

Luna ustupovala po schodech. Houf obránců věže povážlivě prořídł. Ačkoliv venku na demony udeřila jízda z Volrogu, obludy uvnitř věže postupovaly pořád výš a výš. Divorané každý uhájený schod zaplatily několika muži, přesto však ustupovali.

V jedné chvíli kněžna dospěla k rozhodnutí, otočila se a vyrazila po schodišti k vrcholku věže. Nebyla v tom zbabělost, vůbec nešlo o její život. Musí před útočníky zachránit to, co Malachitová věž spolehlivě ukrývala celá desetiletí!

Konečně se před ní objevily masivní dubové dveře, okované železnými pláty. Luna sáhla na řetěz kolem svého krku a ze žlábků mezi řadry vytáhla komplikovaně tvarovaný klíč. Zastrčila jej do zámku dveří. Už to neudělala celá léta - možná aby sama nepodlehla pokušení moci, jejíž zdroj spočíval za těmi vraty. Teď se však hodlala zamknout uvnitř a chránit svůj vzácný poklad vlastním tělem, dokud nebezpečí nepomine. Zámek chvíli vzdoroval, pak se ale ozvalo hlasité cvaknutí a závora uvnitř se s rachotem odsunula. Luna oběma rukama popadla rezavou kliku a zatáhla.

Skřípot pantů se proměnil v zlomyslný smích. Kněžna se polekaně ohlédl.

Ze stinného výklenku vykročila postavička v širokém klobouku.

Na tohle jsem čekal velice, velice dlouho, ukázal Ašrik v hnusném úsměvu své křivé zuby.

Ty?! zúžila Luna nenávisť oči.

Vzápětí se vši silou opřela do dokořán otevřených vrat. Jenže skřítek už měl pohled zaměřený do šera uvnitř. Dupl, zmizel a zhmotnil se v tajné komnatě u zvláštně tvarovaného kamenného podstavce. Popadl to, co na něm spočívalo a bleskurychle se ohlédl. Dveře už byly téměř zavřené, avšak Ašrik včas střelil pohledem skrz zužující se škvíru. Vzápětí už stál na schodech za Luninými zády.

Pozdě, mrcho! zařehotal se. Všichni tví milenci by mi mohli závidět, jak jsem ti, hehe, lehce uloupil srdce!

Kněžna zavřela a rychle se spustila na všechny čtyři. Proměna netrvala ani tři úderů srdce. Vlčice se sebe setřásla šaty a skočila po skřítkovi. Ašrik se však jen zachechtal a ztratil se, načež se objevil na schodišti o několik sáhů níž. Luniny tesáky cvakly naprázdno.

Vztekle zavyla a vyrazila za unikajícím mužikem. Byl však mnohem rychlejší. Brzy vyběhl na terasu. Když po něm vlčice skočila, opět ulovila jenom jeho smích. Pohlédla dolů a v záři blesku zahlédla postavičku v klobouku stát mezi sruby.

Ašrik jí vesele zamával.

Kněžna vztekle a zároveň nešťastně zavyla.

* * *

Bijte ty skety, ty hnusné smradlavé skety! vyřvával Jegor Svjatogor. Jeho kyj tloukl napravo nalevo. Železné hroty už pokrývala kaše z mozků, rozdrcených kostí a krví splepených chlupů.

Ilja a Thorgil se mezitím prosekali až k malachitovému schodišti. Běsi útočící na věž museli chtě-nechtě obrátit pozornost k jezdcům. Jeden se odrazil z vyvýšeného místa na schodech a vrhl se na Ilju.

Rozdivočený hromotluk jen švihl mečem. Krvavá čepel zasáhla obludu rovnou mezi uši. Vypadalo to, jako když krátký řetěz strhne zpátky vzteklého psa - démon v dešti krve odletěl zpátky na schody a strhl s ním další dva medvědohlavce.

Najednou někde za Iljou zaržál kůň - nesmírně žalostně, bolestně. Muromec se ohlédl. Svjatogorovu oří se jeden z běsů zakousl do krku a dychtivě chlemtal krev. Jegor zaklel a zarazil útočnickovi do lebky ostnatý kyj. Okamžitá smrt proměnila netvora v člověka. Jakmile sklouzl k zemi, z ošklivé rány na koňském krku mohutným proudem vytryskla krev. Pod ubohým hřebcem se podlomily nohy. Upadl na zadek a v té chvíli se na něj vrhly další potvory. Jegor se neudržel v sedle a přistál v krvavém blátě.

U Perunovy brady! Ilja strhl koně tím směrem a jedna-dvě se prosekaly k Jegorovi. Naštěstí se běsi soustředili na Svjatogorova koně. Nešťastné zvíře doslova zmizelo pod záplavou ohyzných těl.

Jegore, ke mně! zařval Ilja.

Kyjevský bojar se zvedl a postavil se tak, aby měl Muromce a jeho koně za zády. Kyj svíral v obou dlaních a zuřivě jím mlátil kolem sebe, takže před sebou vytvořil neproniknutelný půlkruh, na jehož hranici medvědohlavci špinavě chčipali.

A pak najednou medvědi náhle ztichly, přestali útočit a zvedli hlavy, jako kdyby naslouchali nějakému vzdálenému hlasu. A skutečně, když se Ilja zadýchaně obrátil v sedle, hučením deště a kvílením raněných a umírajících k němu dolehlo podivné kvičivé volání.

Zpátky, mí medvědci! Zanechte boje, chlupáči! Napili jste se krve dosyta, teď je čas ustoupit!

Ilja se snažil zahlédnout majitele hlasu, avšak liják a tma mu v tom zabránily. Démoni volání okamžitě uposlechli. Nechali své nepřátele být, vypustili z tlam zbytky lidských těl a vzápětí už pádili zničenou vesnicí k lesu. Rovněž z věže rychle vybíhaly další obludy a hnaly se pryč zkrvaveným bojištěm.

Nenechte je ujít! zařval Ilja.

Kdosi zadul na roh. Přezívní jezdcí s Iljou a Thorgilem na čele vyrazili za unikajícím houfem běsů. Zezadu je sráželi k zemi, usekávali znetvořené hlavy, drtili tvrdé lebky. Přesto se více než třem tuctům netvorů podařilo dostat až ke stromům a zmizet se tmě. Muromec, cválající v čele té pomstychtivé jízdy, už byl téměř u lesa, když opět zaslechl ten odporně skřehotavý hlas. V záři blesku uviděl na okraji hvozdů drobnou vousatou postavičku. Najel na ní a sklonil se v sedle s úmyslem rozseknout ten pitomý klobouk mečem. Skřet však na nic nečekal, skrčil se a prostě zmizel. Kopyta Iljova oře podupaly jenom listí na místě, kde mužik ještě před chvílkou stál. Bohatýr sprostě zanađával a trhl uzdou. Z lesa zaslechl škodolibý, nepřirozeně rychle se vzdalující hlas.

Viděls to, Iljo? zastavil vedle Muromce Thorgil. Jeho sekeru jako kdyby někdo namočil v sudu plném krve. Ten precek jako by se najednou rozplynul ve vzduchu. Zasrané bosoráctví!

Pojedme zpátky, zabručel Ilja a obrátil koně ke věži.

Bitva skončila.

* * *

Hromobití utichalo, bouřka se vzdalovala, liják ustával. Země sála dešťovou vodu zároveň se záplavami krve. Na bojiště pod věží byl ořesný pohled. Tucty a tucty ohlodaných lidských těl se tu válely mezi zbytky rozsápaných koní. Temnotou se nesl nářek raněných.

Jaké máme ztráty? zeptal se Ilja Radana. Vladyka byl samá krev a sotva se držel v sedle kulhajícího koně.

Nemám ponětí. Přesně to budeme vědět, až když zjistíme, kolik mužů přežilo. Spočítat mrtvé je nemožné - z většiny z nich toho moc nezůstalo. Ale nejmíň dva tucty mužů padly určitě.

Tolik? Bohové...

Mezi mrtvými procházel na koni otec Bogoljub. Sice ho napínalo na zvracení, ale přesto svíral v pěsti kříž a skrz zaťaté zuby žehnal padlým.

Hej! okřikl ho Radan. Nad mrtvými Bojany s tím prokletým krámem nešermuj! Duše válečníků z Volrogu budou zasvěceny Moreně a poputují do Návu.

Nech ho, zakroutil hlavou Ilja. Nedělá nic zlého - jen to, co mu káže jeho víra.

Bohatýr pobídl oře ke věži a Radan ho následoval. Z brány nad vstupným schodištěm se vynořovali divoce vyhlízející, zakrvavení muži. Jakmile se mezi nimi objevila vysoká černovláška, muži z Volrogu začali seskakovat s koní a poklekat do bláta. Ilja škulbl uzdou. Kněžna kráčela dolů po schodech a studený dešť smýval krev s jejího nahého těla. Přes několik ošklivých škrábanců a očividnou slabost však spolu s ní sestoupila k mužům aura nesmírné moci. Muromec i bojanský vladyka sklouzli ze sedel a prošli mezi klečícími muži. Černovláška zastavila na nejspodnějším kamenném stupni. Ilja a Radan si sundali z hlav přilbice a klesli na kolena.

Radane, pohlédla Luna na vladyku. Můj statečný příteli. Nemýlila jsem se, když jsem doufala, že nezůstaneš hluchý k mé prosbě o pomoc. Nebýt vás, Divorané by už na úsvitu byly vyhubeni. Zůstaneme vašimi velkými dlužníky. Mnoho mužů z Volrogu položilo životy za Malachitovou věž...

Za tebe, vznešená paní.

Nevím, jak se ti odměnit. Nikdy na to nezapomenu. Kdyby byl Volrog někdy v ohrožení...

Děkuji, kněžno.

Luna se obrátila k druhému muži.

Ilja Muromec, řekla a dotkla se konečky prstů jeho obličeje, smáčeného deštěm, krví a potem. Dlouho jsme se neviděli.

Bohatýrovi se rozšířily oči. Ty jsi mě pamatuješ, kněžno? Je to už velice dávno...

Jak bych mohla zapomenout na mládence, jehož si vyvolili samotní bohové a obdarovali jej nadpřirozenou silou? Hm. Změnil ses.

Zato ty ne. Radan mluvil pravdu - tvá krása a vznešenost bere dech stejně jako před lety.

Ne v tomto okamžiku. Jsem unavená a zlomená žalem a hrůzou. Hlas se jí vytratil do šepotu. Pomož mi, Iljo, prosím. Mí lidé nesmějí vidět mou slabost. Jsem pro ně zdrojem síly.

Ilja se rychle vztyčil a zachytil kněžnu, pod níž se náhle podlomily kolena.

Odved' mě dovnitř, zašeptala. Budeme teď truchlit za mrtvými.

Dešť se změnil v droboučké mrholení.

* * *

Smrdí to tu kouzly, stěžoval si Thorgil tlumeným hlasem. Úplně všechno. Nocovat na tomto místě, brrr... Raději bych se plavil v malém drakkaru po otevřeném moři uprostřed nejdívočejší zimní bouře...

Můžeš jít ven a utlat si v mechu a kapradí, poradil mu Ilja. Možná se k tobě přijde přitulit i nějaká lesní

divoženka. Jen si pak hlídej krční tepnu.

Varjag se po něm ošklivě podíval, avšak jeho stížnosti ustaly. Seděli v prostě zařízené, avšak suché síni v útrokách věže, a popíjeli ohřátou medovinu. Muži venku sbírali raněné a ošetřovali je, jak se jen za daných okolností nejlépe dalo.

Stydím se, promluvila Luna, schoulená ve velkém křesle vystlaném kožešinami. Měla bych jít ven a svými kouzly pomoci léčit raněné, zastavovat krvácení, tišit bolest...

Nemysli na to, přerušil ji Ilja možná přísněji, než měl v úmyslu. Sama jsi bledá, vyčerpaná, sotva se držíš při vědomí. Nejlépe uděleáš, když se pořádně prospíš.

Ještě jsem ani nepoděkovala statečným bohatýrům z Kyjeva, pokusila se o úsměv. Ilja Muromec a Jegor Svjatogor, slavná neporazitelná dvojice. Jsem vám zavázána.

No, popravdě řečeno, chystal se vousatý Kyjevan namítat, pokud jde o mě a Muromce...

Pořád jsme druhové na život a na smrt, skočil mu Ilja do řeči a křivě se na kněžnu usmál.

Jegor se prudce nadechl, další slova však polkl.

Tlustá zubří kožešina ve vchodu se odhrnula a do místnosti vstoupil Radan. Pospíchal ke krbu.

Šestadvacet mrtvých a zhruba dva tucty raněných, oznámil Z toho nejméně polovina nebude pár dní schopná vysednout na koně.

Takže nám zůstalo ani ne čtyřicet bojeschopných mužů, zabručel Jegor.

Co na tom záleží? zabručel Thorgil. Zvítězili jsme a zahnali ty zkurvysyny zpátky do lesů. Zůstal po nich jen strachy upuštěný trus. Hned tak se nevrátí.

Ani nevíš, jak moc se pleteš, severane, řekla Luna.

Pohlédli na ni. Dívala se někam do neznáma, oči měla vlhké a výraz v obličejí prostoupený zlou, velice zlou předtuchu.

Byl to strašlivý boj, pokračovala sotva slyšitelným hlasem. Nejstrašnější, jaký Divorané svedli za uplynulých sto let. Ještě však není všemu konec. Právě naopak - až teď padne na Temnobor a kraje kolem ledový stín skutečné hrůzy.

Jak to? zachmuřil se Ilja.

Nás jste zachránili a věž jsme společně ubránili, avšak útočníci přesto dosáhli svého. Uloupili nám něco velice vzácného. Něco, co už nikdy nemělo opustit Malachitovou věž a spatřit denní světlo. Právý důvod jejich útoku.

Co je to? naléhal Jegor.

Slyšeli jste někdy o Černoglavovi?

Nastalo ticho, rušené jenom praskáním dřeva v krbu a ozvěnami hlasů někde za kamennými zdmi. Muži se po sobě podívali. Pouze Thorgil tázavě zvedl obočí, ostatní to jméno očividně dobře znali.

Slyšeli, přikývla chabě Luna. Pak také zřejmě víte, že tu strašlivou bytost před téměř dvěma sty lety porazil Rogan, mocný čaroděj ze západu. Svým mečem Krutomorem vyřízl z Černoglavovy hrudi jeho černé srdce a tím mu vzal sílu. Nemohl jej zabít, protože Černoglav je nesmrtelný, avšak bez svého srdce zeslábl a Rogan na něj mohl uvrhnout kouzlo věčného spánku. Tím byla odvrácena nejstrašnější hrozba, jaká kdy kráčela zeměmi v povodí Dněpru.

Chceš říct, zeptal se Ilja váhavě, jako kdyby se bál vyslovit to, co už bylo více-méně jasné, že Černoglavovo srdce bylo ukryto ve věži a ty medvědí tlamy jej uloupily?

Podívala se mu do očí. Ano. Srdce se zmocnil Ašrik, mocný kouzelník a můj dávný nepřítel.

Ten malý parchant v klobouku, co vypadá jak stará muchomůrka? podivil se Thorgil. To je mocný čaroděj?

Nepodceňuj ho, severane. On stvořil vojsko běsů a ovládá ho. A teď bude prostřednictvím srdce ovládat i Černoglava.

Co je ten Černoglav vlastně zač? zeptal se Varjag. Nějaký démon? Nebo snad bůh?

To i ono, odvětila mu Luna. Ale hlavně netvor, nesmrtelný lidožravý válečník. Stvořili ho zlí zapomenutí bohové v šeru dávnověku. Je to zbraň, jež zničí každé vojsko, které se jí postaví do cesty.

A které, jak to tak vypadá, budeme muset čelit, doplnil s temným povzdechem Ilja. Ten Ašrik - kde sídlí?

Na místě zvaném Medvědí zub. Leží hluboko v lesích, v té nejtemnější, nejnepronikavější části hvozdu. Ani můj lid, i když jsou to děti lesa, se tam neodváží. Tam je ukryté Černoglavovo spící tělo, tam Ašrik mění unešené lidi v medvědohlavé zrůdy.

A tam se hned zítra vydáme, dodal Jegor Svjatogor a rázně si lokl medoviny.

Ilja vážně přikývl. Je to jediná možnost. Pokud toho skřeta nezastavíme dřív, než Černoglava probudí, Děsna a Dněpr brzy zrudnou lidskou krví.

Někde venku zazněl táhlý výkřik plný nesmírné bolesti, vnikl do věže a pozvolna skomíral v temných zákoutích. Vojevůdci se za ním ohlédli, ale opět zavládlo ticho a tak ponořili zachmuřené zraky zpátky do pohárů.

Vládkyně... obrátil se Ilja k Luně, avšak Radan mu naznačil, aby zmlkl.

Kněžna usnula. Jak tak tichounce dýchala, schoulená v hromadě kožešin, vypadala najednou úplně bezbranně a krotce. Jako obyčejná smrtelná žena, znavená žalem a výčitkami. Její vlčí duše odpočívala - protože věděla, kolik síly bude potřebovat pro nadcházející boj.

* * *

Mlha změnila les v přízračné království stínů a tajemných pokřivených tvarů. Vypadalo to, že celý svět utichl a znehybněl, i šedivý opar jen netečně visel mezi černými kmeny a tížil vlhkostí listy kapradin, kopřiv a lopuchů.

Pak se však jedna z temných siluet, krčící se v houšti na okraji mýtiny, pohnula. A zmizela.

Vzápětí se uprostřed palouku zhmotnila postavička s velkým kloboukem na vousaté hlavě. Koně uvázané o nedaleké břízy nasáli vzduch. Než však stačili zafrkat nebo vyplašeně zadusat kopyty, skřet proti nim pozvedl

otevřenou dlaň. Zvířata znehybněla, svěsila hlavy, znetečněla.

Mužik sklonil pohled. Kolem vyhaslého ohniště spalo šest lidí, zachumlaných ve vlhkem nasáklých pláštích. Skřet velice opatrně přikročil k jednomu z nich. Muž spal na zádech. Kapuce mu sklouzla z hlavy a odhalila vyzábělý, sveřepý obličej zjizveného padesátníka. Skřet se k němu sklonil tak pomalu a obezřetně, jakoby chtěl políbit spící zmiji.

Zpod pláště koukal mužův krk. Bylo vidět kožený řemínek, uvázaný kolem šlachovité šíje a mizící na hrudi pod koženým kabátkem.

Mužik natáhl své kloubovitě prsty se špinavými, polámanými nehty.

Když to udělá dostatečně rychle...

Dobrý pokus, řekl muž.

Skřet s výkřikem upadl na zadek. Spící muži se okamžitě vymrštili a vylekaně sáhli po zbraních. Koně setřásli kouzlo, zaržáli a zabušili kopyty do vlhké země.

Jen klid! prudce se posadil zjizvený muž a natáhl ruku.

Napůl obnažené zbraně zaváhaly a pak vklouzly zpátky do pouzder a úchytů.

Goryne, sípal mužik, málem mě trefil šlak!

Vůdce se usmál. Velice ošklivě. Copak tě přivedlo, Ašriku? Dohlížel jsi na můj klidný spánek? Nebo jsi toužil po tomhle?

Goryn si sáhl do západní a vytáhl zpod kabátce řemínek i s přívěskem.

Ašrik ztuhl a pohled měl najednou těkavý, jakoby oči zoufale hledaly místo, kam skočit, kam uniknout.

Goryn držel v ruce kus dřeva připomínajícího postavu s velikou hlavou a dvěma páry končetin. Spíš než jako dílo něčích nešikovných rukou to vypadalo jako samorost.

Zjizvený vyhnanec vytáhl nůž.

Goryne... zajekal Ašrik zuby, nedělej to... varuju tě...

Skřete, zašklebil se Goryn, nejsi v postavení, abys mi vyhrožoval!

S těmi slovy muž lehce řízl ostřím do loutky.

Ašrik zařval a praštil sebou o zem. Držel se za břicho, kopal nohama a postříkal si vous hleny a zpěněnými slinami. Na rubašce se mu objevila krvavá skvrna. Štvanci se od něj s vytřeštěnými očima odtáhli. Goryn se pobaveně řehtal. Koně pohazovali hlavami.

Trvalo dlouhou chvíli, než Ašrikovy křeče ustaly. Ještě okamžik funěl, slintal a chrčel, pak si odplivl a s námahou se posadil. Pohledem, který na vyhnance z Volrogu vrhl, se dalo lidské maso trhat na cucky. Ašrik však jenom pokynul rukou, nepříměřeně dlouhou k zakrslému tělu.

A tehdy se další černé tvary kolem, až doposud budící dojem, že patří k porostu, pohnuly. Z mlhy se vynořily černými chlupy vroubené tlamy a vycenily tesáky v zlověstném vrčení.

Bojané opět sáhli po zbraních. Gorynovi ztuhl úšklebek na rtech. Rychle přiložil nůž k loutce.

Okamžitě je odvolej! štěkl na skřeta.

Neopovažuj se, zasyčel na něj Ašrik, ještě jednou mi způsobit bolest, zkurvysynu. Pokud mě zabiješ, mé chlupáče už nic nezastaví. Vyrvou vám střeva, ještě než posledním vydechnutím odevzdám duši Moreně. Rozuměls? Goryn znejistěl, avšak nůž od loutky neodtáhl.

Pošli je pryč! zavrčel. Jinak ti dám ochutnat bolest, jakou jsi nezažil ani v nejhorší noční můře. A je mi fuk, odejdu-li do Návu hned za tebou!

Ašrik nějakou dobu opětoval Gorynův tvrdý pohled. Pak zvedl ruku. Vrčení ustalo a stíny se stáhly zpátky do objetí mlhy.

Goryn odložil nůž a ukryl podivný kus dřeva zpátky pod kabátec.

Jsem rád, že jsme si ujasnili situaci, řekl Ašrik. A teď pospěšme zpátky k Zubu. Probuzení zkázy se blíží.

Takže jsi to nakonec získal? zasvítily Gorynovi oči.

Skřitek si sundal s hlavy klobouk a sáhl do něj. Když ruku vytáhl, na jeho vrásčité dlani spatřili ohlazený černý kámen velikosti slepičího vejce.

To je ono? podívil se Goryn.

Ašrik přikývl. Oči mu divoce svítily a jeho zubatý úsměv byl pořádný kus za hranicí přičetnosti.

Černoglavovo srdce. Klíč k moci, které nemůže vzdorovat ani sám velkokníže Vladimír. Včera jsme utrpěli prohru, Goryne, ale to bylo naposled. Teď nás čekají už jen slavné zítřky. Slavné a krvavé!

Vyhnanec vycenil zuby jako vzteklinou nakažený pes. Už se nemůžu dočkat. Do sedel, líné kůže! K Medvědímu zubu jsou to tři dny cesty!

* * *

Otče náš, jenž jsi na nebesích... mumlal otec Bogoljub, krácející těsně za vojevůdci v čele průvodu.

Ať s tím přestane, u Heimdallova rohu, ucedil Thorgil skrz zuby. Už čtvrtý den neslyším nic než jeho kňučení. Dělá se mi z toho špatně. Copak chce, aby se nám zkazila v žaludku i ta troška zaječího, co jsme dneska snědli?

Nevšímej si ho, zabručel Ilja. Je to jeho způsob, jak si dodat odvahu. V těchto ponurých místech se nikdo z nás neubrání úzkosti a obavám. Také mám pocit, jakoby se mi nahoru po páteři plazily tucty housenek.

Jak postupovali na východ, les byl ze dne na den hustší, divočejší, neprostupnější. Temnější. Už dávno museli seskočit s koní a pěšky je vést za sebou. Muži v čele průvodu používali meče a sekyry na boj s trnitým houštím a bujným mlázím. Nebýt Divoranů, kteří se k výpravě připojili a znali každý strom, každou zvířecí stezku, muži z Kyjeva a Volrogu by už dávno beznadějně zabloudili.

Ochraňuj nás od všeho zlého...

Jak se blížili k cíli, Temnobor byl čím dál tím mlčenlivější. Dokonce i zvířata se vyhýbala těmto místům - pouťníci jen občas zaslechli vzdálené krákání havrana nebo houkání sovy. Na druhou stranu pořád častěji potkávali podivná zjevení. Mezi stromy s šíleným smíchem proběhla jakási rozevlátá, bíle světélkující postava. Ze zeleným šlemem potaženého jezírka na ně zíralo něco s očima jako talíře a zuby jako dýky. V noci se jen kousek od tábora ozvalo vytí a řev, jež nepatřily žádnému známému dravci. A každý z těch tvorů byl nasáklý zlem a lačnil po lidské krvi nebo, ještě hůř, po duši, po životní síle. Luna muže varovala před tím, aby se kdokoli z jakýchkoli důvodů vzdaloval od skupiny. Jeden z mužů však dostal běhavku z nějakých podivných lesních plodů a když si jednou odskočil do houští, náhle zaslechli děsivý vriskot. Spěchali, div si nohy nepochybně, ale po muži našli už jen výkaly a spousty krve, kapající z listů.

...a spas naše duše...

Něco zasyčelo v koruně stromu. Koně se začali plašit a muži rychle sahali po zbraních. Ilja popadl luk a přiložil šíp k tětívě. Ve stínu hustého listí se něco krčilo a nenávistně na ně blýskalo rudě zářícíma očima. Větev svírala tlapa se skvrnitou kůží a dlouhými černými drápy.

Ať je to cokoli, zavrčel Thorgil, divoká kočka ani rys určitě ne. Sundej to, Iljo.

Muromec natáhl tětívu.

Ne, spočinula na Iljově předloktí bílá ruka. Bohatýr po ní proběhl pohledem a spatřil Lunin obličej plný nesouhlasu. To je jen obyčejný Div, lesní muž. Nezaútočí na nás. Neber život, pokud to není nutné. Ještě budeš mít příležitost prolít krev. Naši nepřátelé už jsou blízko. Přímě před námi.

Kněžna prošla kolem mužů a spěchala do čela průvodu. Krátce promluvila s Jegorem a Radanem, načež vojevůdci vydali rozkaz zastavit a rozbít tábor.

Ty skály před námi, ukázala Luna na šedou stěnu, prosvítající skrze spleť stromů, jsou hranicí Ašrikova panství. Půjdu s Ostrovem na výzvědy. Vy si zatím odpočítejte.

Kněžna si sundala plášť. Když vytáhla jehlice ze dvou stříbrných spon na svých ramenech, šat jí sklouzl z pevných řader. Pak si rozepjala opasek a vysvlékla všechno ostatní. Mužům však nebylo dopřáno kochat se jejím půvabem - Lunino tělo okamžitě pokryly šedočerné chlupy a zakrátko nedočkavě zašvihala ocasem. I nahý Ostrovit vedle ní klesl na všechny čtyři a v další chvíli už oba vlci zmizeli v houští.

Ilja s Thorgilem se po sobě podívali.

Jsi unavený? zeptal se Muromec.

Ani nápad, zašklebil se Varjag, narazil si na zrzavou hřivu helmici, do koženého úchyty u pasu pověsil sekeru a kývl hlavou.

Jdeme!

* * *

Raději na mě počkejte tady, přikázal Goryn svým pěti průvodcům a vytáhl z ohniště hořící smolnou větev. Míhotavé světlo zaskotačilo po hrbolatých skalných stěnách a nakouklo do úzké chodby. Goryn se nadechl a dal se sestupovat po nahrubo otesaných kamenných stupních. Útroby brala páchly něčím, z čeho se vyhnancův žaludek snažil procpat krkem ven. I samotná skála jakoby nasákla odpornou směsí krve a hniloby.

Když se neklidné světlo rozletělo do prostoru, smrad ještě zesílil. Vzduch se tu téměř lepil na kůži. Goryn potlačil dávivě nutkání a vkročil do rozměrné síně, vytesané přímo do skály.

Byla to svatyně odpornosti. Všude kolem se vršily hromady zvířecích i lidských kostí. Z mnoha hnátů ještě visely cáry rozkládajícího se masa, z lebek vytékaly zbytky mozků a v klecích žeber zahnívala dávno zmlklá srdce.

U hrbolaté stěny naproti schodišti blikal tukem naplněný kahanec. V jeho světle se černala malá postava v klobouku. Goryn zamířil k ní a snažil se nešlápnout do nějakého smradlavého svinstva.

Tak jsi dorazil, promluvil mužik, aniž by se ohlédl.

Konečně, zastavil se vyhnanec kousek za ním. Z hloubi duše doufám, že je to naposled, co jsem vkročil na tohle všivé místo.

Neboj. Jakmile vykonáme, co je potřeba, tvé vyhnanství v Temnoboru skončí.

Nejvyšší čas. Kdy s tím začneš?

Brzy. Už brzy, Goryne. Nebuď tak netrpělivý. Může se stát, že až k tomu dojde, budeš prosit bohy, aby se to nikdy nestalo.

Neznáš sílu mé touhy po pomstě.

Vyhnanec pozvedl pochodeň a posvítal si na to, z čeho Ašrik nemohl odtrhnout zrak.

Bylo to tělo. Nepochybně. Obrovské, téměř dva sáhy vysoké, zrudně mohutné. Celé obrostlé krystaly, které je proměnily v podivnou modlu, jakoby přimrzlou ke skále. Tam, kde se dala tušit rozložitá hrud', se černala ošklivá díra. Z ní neustále vytékal proud tmavé, sliznaté tekutiny - to ona byla z největší části původcem toho příšerného zápachu, smrděla hůř než všechny ty zdechlíny kolem.

Ašrik sklonil pohled k tmavému kameni ve své dlani. Není těžké jej oživit. Stačí vložit srdce zpátky do rozříznuté hrudi. Budou však potřebná mocná zaklínadla, abychom ho ovládli. Aby se nestalo, že probudíme svou vlastní zkázu. Kromě toho, až se probere, bude mít hlad. Příšerný hlad. Musíme mu nachystat lidské oběti. Ne jednu, mnoho.

To se dá zařídit, zkrivil Gorynovy rty ošklivý úsměv. Své společníky už nebudu více potřebovat. To je pět šťavnatých lidských soust.

Hm, přikývl skřet a vycenil své křivé zuby. A to jsem si dlouho myslel, že nikdo nedokáže mít hnusnější nápady než já. Náhle však Ašrik zvedl hlavu, jakoby naslouchal nějakému vzdálenému hlasu. A zakřenil se ještě ošklivěji. Ha! Vypadá to, že Černoglav bude mít učiněné hody. Právě dorazila spousta masa!

* * *

Bylo pod mrakem a pozvolna se stmívalo. Šedá skaliska, v jejichž puklinách skučel studený vítr, halilo nevlídné šero.

Strmě stoupající skalní průrvou se kroutila stezka. Z borovicového houští těsně u ní se opatrně vynořila chlupatá hlava se špičatými ušima a protáhlým čumákem. Pozorně začenichala. Zjevně nezaznamenala bezprostřední nebezpečí, protože vzápětí z porostu vyklouzli dva vlci. Měkce běželi vzhůru rozsedlinou, dva rychlé, nehlukné stíny. Brzy dosáhli nejvyššího bodu stezky těsně pod vrcholem brala. Za skupinou velikých ostrých kamenů se dravci rychle proměnili v muže a ženu. Mladík obezřetně vykoul zpoza balvanu - a hned rychle stáhl hlavu zpátky.

Nemýlili jsme se, matko, řekl tiše. Cesta k Zubu je hlídaná.

Ano. Vzduch je prosycený černými kouzly a pachem těch zrůd. Podle všeho číhají nahoře na útesech.

Takže ten prokletý mrňous je ve svém doupěti.

Někde za nimi zarachotilo kamení, uvolněné neopatrnou nohou. Ostrovit se okamžitě proměnil zpátky v divokou šelmu a vycenil tesáky směrem k průrvě.

Jen klid, synu, položila mu Luna dlaň na šiji. To jsou jen naši netrpěliví společníci.

Mezi balvany a borovicemi se ukázala tepaná varjažská přilbice.

Tiše, sykla kněžna. Nedělejte takový rámus. Medvědohlavci jsou blízko a mají bystré uši.

Za Varjagem se objevili Ilja a Jegor. Všichni tři pospíchali do úkrytu. Chvilí vyčkali, než nastane klid a pak opatrně vyhlédli zpoza balvanů.

U Perunovy brady!

Můj ty Bože!

Thorova krev!

Bralo, na něž právě vylezli, bylo jedním z kolmých skalních útesů, obklopujících hlubokou kotlinu. Ze samotného středu černé propasti se zvedala vysoká, silná, větrem obroušená skalní věž - mocný kamenný tesák, čnící ze zdánlivě bezedného zemského chřtánu. Její vrchol někdo otesal do podoby primitivní stavby, možná chrámu či tvrze.

Medvědí zub, řekla Luna. Vidíte ten otvor na jeho vrcholu? To je vchod do doupěte uvnitř skály. Tam je ukryto Černoglavovo tělo.

Modleme se, zašeptal Jegor, aby ho ten skřet mezitím neprobudil.

Kněžna zakroutila hlavou. Netvor pořád spí v zajetí Roganova kouzla. Kdyby byl při vědomí, poznala bych to. A vy také - vyryl by vám své dobré ráno krvavými znaky do masa.

Jedinou přístupovou cestou na Medvědí zub byl úzký kamenný most, spojující černou bránu na věži s vrcholem nejbližšího z okolních bral. Stezka, u níž dřepěli, se plazila po skalní římsě vysoko nad propastí a vedla právě k onomu mostu.

Náhle nahoře na útesech zahlédli rychlý pohyb.

Medvědí hlavy, přikrčila se Luna.

Vyčenichaly nás, pozvedl Jegor kyj. Rychle zpátky!

Začali se zvedat a sahat po zbraních.

Ne, zastavila je kněžna rázným gestem. Nejdou po nás. Slyšíte?

Slyšeli. Odněkud přiletěl lidský hlas a v ozvěnách se roztříštil o stěny propasti. Volání o pomoc bylo bohatě prokládané kletbami a občasným bolestným výkřikem.

Co se to...? ucedil Thorgil a jeho zubatý škleb zastínila pozvednutá sekera.

Pak ho zahlédli - běžící stín v houstnoucím šeru. Utíkal po stezce od mostu směrem k nim a máchal kolem sebe sekerou v jedné a dýkou v druhé ruce. Kolem něj se s útesů sypali černé přízraky a chtivě po něm chňapali. Křik štvance utonul v krvelačném řevu lovících bestii.

Ilja zareagoval instinktivně.

Dělej, chlape! vykřikl. Rychle sem!

Než ho mohli druhové zadržet, plavovlasý bohatýr s mečem nad hlavou vyrazil muži vstříc. Jeden z netvorů skočil ze skály uprchlíkovi přímo do cesty. Černé drápy sycky vzduchem. Výtryskla krev. Neznámý zoufale vykřikl a klesl na kolena. Dýka cinkla o skálu. Obluda se rozmáchla k druhé, smrtící ráně.

Lítals někdy ve snu? štěkl Ilja a zezadu vši silou sekl do zrůdného těla.

Přišera v gejzíru černé krve přeletěla přes okraj skalní hrany a zmizela v propasti. Nicota tam dole nenasytně spolkla její vytí.

Utíkej! zařval Ilja na štvance, skočil mezi něj a přibíhající obludy a roztočil meč. To už mu přispěchali na pomoc i jeho druhové. Luna a Ostrovit popadli raněného muže a vlekli jej k průrvě. Jegor jim kryl záda, Thorgil se připojil k Iljovi. Proud krvelačných běsů narazil do svištěcího víru, vytvořeného těžkým mečem a severskou sekerou. Skálu postříkala horká krev. Zrůdy jedna za druhou padaly z římsy a plnily propast svým řevem.

Ústup, vy dva! zaslechli Jegorův křik. Jsou v přesile, pryč odsud!

Poslechli a střídajíc se v rozdávání drtivých úderů, rychle couvali. Zakrátko tlak běsů polevil, a když se Muromec a Varjag rozeběhli dolů rozsedlinou zpátky k lesu, obludy je kupodivu nepronásledovaly. Jen jejich vztekly řev zanikal kdesi ve tmě nad Temnoborem.

Nejdou za námi, funěl Thorgil. Proč nejdou za námi?

Nemám páru, odplivl si Ilja, ale mně to docela vyhovuje.

Brzy dohnali ostatní. Ilja popadl raněného muže a přehodil si ho přes rameno jako slámou vycpanou loutku. Luna a Ostrovit se okamžitě proměnili v dravce, aby se jim snadněji utíkalo. Běželi, dokud je neskryla dusná temnota hvozdů.

* * *

Pít, zasípal raněný muž. Vodu...

Tam, ukazovali Bojané a Kyjevští, sbíhající se z celého tábora, aby uvítali zpocené, zakrvavené, zadýchané uprchlíky. Tam je tůňka.

Ilja rychlým krokem minul táborák cloněný stříškou z chvojí. Zaslechl zurčení vody. Mezi mechem obrostlými balvany se mátožně třeptala lesní studánka. Bohatýr opatrně položil sténajícího muže na zem. Vzal čutoru, kterou mu podala nějaká ochotná ruka a ponořil ji do vody. Luna poklekla vedle raněného a dotkla se osklivého šrámu po medvědích drápech na jeho rameni. Neznámý sykl, ale pak se pod kněžniným dotekem náhle uvolnil a vypadalo to, že úplně přestal vnímat bolest.

Co se stalo? prodral se houfem zvědavců vladyka Radan. Než mu kdokoliv stihl dát odpověď, užasle vytřeštil oči. Stavoji?

Raněný unaveně vzlédl. Radane...

Kdo je to? zeptal se Ilja vladyky, zatímco pomáhal ležícímu muži napít se čerstvé vody z čutory.

Údiv na Radanově obličeji vystřídal chmury. Stavoj. Jeden z těch, kteří zradili rod a připojili se k mému strýci Gorynovi.

Nezradil jsem rod, Radane, opáčil Stavoj. Goryn byl právoplatným dědicem Godomilova stolce! On se měl stát vladykem Bojanů! Kdyby se tak stalo, nikdy by nedošlo ke všem těm příšernostem.

Goryn, přimhouřil Radan oči, je jen zblebený pes, který...

No tak! zasáhla rázně Luna. Na tom teď přece vůbec nesejde! Utíkal jsi z Medvědího zubu, Stavoji. Jak ses tam dostal? Co se ti přihodilo?

Stavoj k ní stočil pohled. Bylo to strašlivé, krásná paní. Goryn se dočista zbláznil. Ovládl toho skřeta a začal blouznit o pomstě a vládě nad Volrogem a pak nad Kyjevem... Společně vybudovali to děsivé vojsko. Unášeli lidi z osad kolem Temnoboru, nutili je pít černou krev vytékající z té věci v Ašrikově doupěti a tím je měnili v zrůdy s medvědí podobou. A když jich pak bylo jako mravenců, zaútočili na Malachitovou věž...

Takže to byl Gorynův nápad? zavrčel Radan pobouřeně. Já tomu zkurvysynovi uřizu...

Luna ho umlčela rázným gestem. Mluv dál, Stavoji. Co se dnes stalo?

Ten šílený skřet si přinesl z Malachitové věže něco, co prý dokáže oživit ten hnus, ukrytý v jeho smradlavém hnízdě. Potřeboval však lidské oběti, aby se obluda, až se probudí, mohla nasytit a nabrat sílu. A Goryn, ten proradný parchant, mu podhodil nás, své vlastní soukmenovce! Stavoj se opět s Iljovou pomocí hltavě napil. Ty medvědí tlamy nám najednou bez varování skočily po krku. Pochopil jsem Gorynovu zradu a v té hrůze jsem popadl sekeru a nuž a začal rubat všechno kolem. Ani nevím, jakým zázrakem se mi podařilo probojovat se ze skalní věže. Perun stál u mě, při nejbližší příležitosti mu obětuji statného býka!

Houfem bojarů se rozletěl vzrušený šepot. Radan se pořád mračil a z obličeje mu sálala nedůvěra a hněv.

Takže Černoglavovo oživení je na spadnutí, promluvila nakonec Luna a v jejím hlase zněla tíha zlých předtuchy.

Neměli bychom otálet, zabručel Ilja.

Zaútočit v noci je šílenství, vložil se do rozhovoru Jegor Svjatogor. Ty skály jsou velmi zrádné, mnoho mužů by se zranilo nebo zahynulo, ještě než bychom se dostali k mostu. Navíc už o nás vědí, takže jejich odpor bude velice tvrdý.

Zaútočte na úsvitu, ozval se Stavoj slabým hlasem. S příchodem nového dne jsou ty zrůdy nejslabší. Světlo jim nedělá dobře, bere jim sílu. Když končí noc, začínají malátnět a ukládat se ke spánku.

Ale co když skřítek do té doby osvobodí Černoglava? sýčkoval Ilja. Proti němu nic nezmůžeme!

Stavoj zakašlal a vyplivl krvavou slinu. Ašrik blábolil něco o tom, že rituál oživení bude zatraceně složitý.

Určitě to potrvá dlouho. Nezdá se mi pravděpodobné, že by tu obludu do rána stihl probudit.

Jen aby. Ilja pohlédl na Lunu. Co si o tom myslíš, kněžno?

Na úsvitu jsou běsové skutečně nejslabší, potvrdila. Když se začalo rozednívat, přerušily i útok na Malachitovou věž a většina z nich zalezla do úkrytů.

Zaútočíme tedy za rozbřesku, uzavřel to Jegor. Na noc postavíme co nejsilnější hlídky. Ostatní se snažte trochu prospat. Zítra jdeme do krvavé zteče se samotným peklem.

Otče náš, jenž jsi na nebesích... spustil okamžitě Bogoljub.

Thorgil jenom převrátil oči sloupkem.

* * *

Temnota na východě se začínala trhat, les však byl pořád tichý jako popel v pohřební urně. Jenom táborem v hustém stromoví se neslo hlasité odfukování spících mužů.

Stavoj, dobře ošetřený a zakroucený v Iljově kožešinou podšitém plášti, spal blízko tůňky. Alespoň to tak vypadalo. Zdání se rozplynulo, jakmile otevřel oči. Pohled měl čilý a plný kradmých úmyslů jako kuna v kurníku.

Pomalou se nadzvedl na loktech a pozorně se rozhlédl.

Kolem ani náznak pohybu. Jenom přízemní mlha se nesměle dotýkala spáčů a zasněně ovíjela kmeny stromů. Kdesi ve tmě zafíkal kůň.

Stavoj odhrnul plášť a sáhl si do západní. Zpod tlusté, spoustou záplat pošívané halenky vylovil nevelkou hliněnou lahvičku. Vytáhl drobnou zátku, ještě jednou kolem sebe zakroužil pohledem, pak se přisunul ke studničce a natáhl ruku s lahvičkou nad vodu.

V tom okamžiku zaslechl tichouňké vrčení. Zaskočeně vzlédl.

Na opačné straně tůňky stál vlk a blýskal na něj očima.

Stavoj polekaně ucukl. Vlč ohrnul vlhké okraje tlamy a ukázal tesáky ostré jak jehly. Vrčení zesílilo. Muž se

pitomě, křečovitě usmál.

Vid', že to na mě neřekneš, chlupáci?

Houští za vlkem zašustilo a před Stavojem stanula Luna. Dívala se na něj tak přísně, že i pohled dravce po jejím boku vypadal téměř vlídně.

Přesně jak jsem předpokládala, Ostrovíte, promluvila k vlkovi. Nevěřila jsem mu od první chvíle. Když jsem se ho dotkla, ucítila jsem, jak mu v žilách tepe zrada. Okamžitě jsem věděla, že je otrokem Ašrikovy vůle.

Ostrovít se přikrčil ke skoku.

Stavoj zahodil lahvičku a vrhl se směrem ke své sekeře. Sotva však sevřel v prstech topor, na ruku mu dupla noha v těžké botě.

Zapraskaly kosti. Stavoj zařval.

Hovnivále, zahučel někdo nad ním, popadl jej za mastné vlasy a zvedl ho do výšky jako dítě. Stavoj zakopal nohama ve vzduchu, zaječel. V šeru zahlédl záblesk ocelové čepele.

Počkej, Iljo! natáhla Luna ruku. Nezapíjej ho!

Jenomže to už meč zlomyslně zabzučel. Křuplo to, když ostří proťalo páteř. Hlava s rozšklebenými ústy zůstala viset v Muromcově pěstí, tělo se bezvládně zřítilo na balvany. Do tůňky pršela krev.

Promiň, kněžno, pokrčil Ilja rameny.

Celý tábor byl okamžitě na nohou. Muži řinčeli ocelí a nechápavě se rozhlíželi.

Vládkyně Temnoboru zvedla ze země lahvičku a opatrně k ní přičichla. Zakašlala a rychle nádobku odtáhla od nosu.

U všech bohů, tenhle lektvar znám. Muchomůrka, lysohlávka a další nebezpečné houby a rostliny...

Smrtící?

Ne. Mnohem horší. Každý, kdo by jen trochu upil z otrávené vody v tůni, upadl by do světa nočních můr a proměnil by se v poslušnou loutku, v chodící mrtvolu plnící Stavojovy rozkazy.

Svině, ucedil Ilja a odhodil useknutou hlavu mezi balvany u studánky. Co teď uděláme?

Ted' roztáhl se najednou Lunin obličej do velice nehezkého úsměvu. Ted' necháme naše nepřátele myslet si, že vše běží podle plánu.

Muromec jí pohlédl do očí a pak se dunivě rozchechtal.

* * *

Nevěřím, že by to mohlo vyjít, zamumlal Goryn, žvýkaje kus soleného kančího masa. Měli jsme s nimi skoncovat tradičním způsobem.

Nemáš ani kouska představitivosti, pomstychtivče, odsekl Ašrik. K čemu mi budou rozsápání na cucky? Netoužím po jejich krvi. Chci, aby ti drží, nafoukaní kohouti skotačili podle toho, jak jim zazpívám. Chci, aby se mi ta čubka Luna plazila u nohou a zoufale kňučela, když do ní budu kopat.

Jo. Hlavně u toho opájení se svou příští mocí nezapomeň na tohle, poklepal si Goryn na hrud'

Neboj, úkosem na něj pohlédl skřet. Neuplyne jediný úder srdce, abych na to nemyslel.

Stáli na skalní terase před černou bránou na vrcholu Medvědího zubu - Ašrik, Goryn, čtyři Bojané a několik zívajících medvěďodlaků. Z propasti hluboko pod nimi vzlínala mlha, hustá a páchnoucí jako pekelný dým. Mračna visela nízko nad ostrými špičkami skal - úsvit na sebe vzal podobu sychravého šera.

Najednou ticho přetřhl rachot kamení a mručivé hlasy. Za propastí začali z úkrytů v puklinách skal vylézat běsi a stahovat se ke stezce. Černě ochlupené hlavy cenily zuby a výhrůžně vrčely.

Už je to tady, zašklebil se Ašrik a vykročil na most. Poposunul si klobouk do týla a zvedl ruky. Jen klid, ušáci! Schovejte své drápy a tesáky! Ti, kdož přicházejí, už více nejsou vašimi nepřáteli. Nechte je projít!

Goryn přestal přezvykovat. Čtyři Bojané za jeho zády si vyměnili užaslé pohledy. Na stezce za propastí se objevil dlouhý zástup mlčenlivých postav. Bojaři z Kyjeva i Volrogu kráčeli se svěšenými hlavami a nepřítomnými pohledy po skalní římse přímo k mostu. Medvěďodlaci je provázeli nedůvěřivými, záštiplnými, lačnými pohledy. Žádný z nich však nezaútočil, vůle jejich pána pro ně byla posvátná.

Vidíš? ohlédl se Ašrik na Goryna. Oči mu triumfálně zářily. Proměnil jsem je v otroky. Sami nabídnou své maso Černoglavovi, sami budou žadonit o hlt jeho krev, aby rozšířili šiky mého běsího vojska!

Vyhnanec neodpověděl. Užasle se díval na to bezhlesné procesí. Byli tam všichni - Radan, Ilja Muromec, Jegor Svjatogor, Aljoša Popovič, všichni. Dokonce i Luna - ta šoupala nohama hned za Stavojem, který s hrdě vztyčenou hlavou kráčet v čele. Právě došel na konec stezky a pustil se na úzký most.

Dobrá práce, Stavoji! vítal ho Ašrik se smíchem. Jak to šlo? Kolik těch pitomců se napilo z otrávené vody a kolik z nich jste k tomu museli přinutit? Nebyly u toho velké ztráty?

Zrádný Bojan dál kráčet směrem ke skřetovi. Neodpovídal.

Slyšíš mě, chlape? přestal se skřitek usmívat. Co je s tebou? Snad sis taky nelokl toho svinstva!

Stavoj pořád nic neříkal, jen se podivně ztuhle usmíval. Už byl v polovině mostu.

Ašrik udělal krok zpátky. Stavoji?!

Průser, zavrčel Goryn, vyplivl zbytek kančího, shodil z ramen plášť a sáhl po meči. Na rozdíl od Ašrika totiž necívil na zrádce v čele průvodu. Díval se na ty, co se potáceli za ním. A všiml si nenápadné pohyby rukou, přesouvajících se ke zbrani.

Stavoji!

V tom okamžiku se těsně nad horním okrajem Stavojovy haleny otevřela rudá rána. Zrádcova usmávající se hlava se zvrátila, upadla, bouchla do mostu a zmizela v propasti. Tělo změklo, kolena se zlomila a něž se nadáli, i mrtvola letěla vstříc mlze na dně hlubiny.

Ty děvko! ucedil Ašrik nenávistně.
Luna zvedla hlavu a zlověstně zablýskala očima i vyceněnými zuby.
Překvapení, zatáhla a bleskově klesla na všechny čtyři.
Vzápětí už po mostě pádila zuřivá šedá vlčice.
Ašrik se bleskurychle otočil a střelil pohledem ke bráně do útrob věže.
Luna skočila.
Skřet zmizel.

Tesáky cvakly naprázdno.
Ašrik stál na skále u černé díry, máchal rukama a řval jako pominutý.
Kupředu, medvídci! Trhejte jejich maso, žerte střevo, pijte krev!
Démoni po ničem jiném netoužili. Medvědí tlamy zařvaly a všechno se rázem dalo do pohybu.
Na co čekáte, zbabělci?! strkal Goryn své spoléčníky k mostu. Zadržte je!
Jeden z vyhnanců skočil Luně do cesty. Nestačil však ani máchnout sekerou - náraz chlupatého těla v plné rychlosti jím třásl o skálu tak prudce, že se mu zátylek rozprskl na kaši.

Na stezce zarachotilo kamení, zasyčela tasená ocel. Ruce Bojanů a Kyjevanů se naježily ostrými čepelemi, dosud mlčící ústa vyrazily válečný pokřik. Z puklin a strží nad cestou se na ně sesypali medvědohlavci.

Propuklo šílenství.

Ilja s mečem nad hlavou přeběhl po mostě, drtivá lavina nezkrotné síly a ostré oceli. V jeho patách se řtili Radan a Jegor a další bohatýři. Vpadli mezi běsy a vyhnance a zahřáli chladný kámen horkým deštěm krve a utátých údů.

Stezka vysoko na útesu se rázem proměnila v příšerné bojiště. Zuby a drápy rvaly maso, meče a sekery rubaly tlapy a chlupaté hlavy. Těla bojovníků i běsů hustě padaly ze skalní římsy a mlžná chapadla je dychtivě stahovala do chřtánu propasti. Mnoho zrůd se pokoušelo dostat na skalní věž, protože jejich malý pán byl v ohrožení. U paty mostu však stáli doširoka rozkročení Thorgil Ragnarsson a Aljoša Popovič a zběsile bušícími sekerami odřízli Medvědí zub od zbytku světa. Hlavy proměněnců se jim vršily u nohou, řev znásobený stovkami ozvěn vzlétal až ke mrakům.

Goryn se vyhnul výpadu jednoho z kyjevských bojarů a s vyceněnými zuby mu zarazil meč do boku, do nechráněného místa mezi hrudním a zádovým pancířem. Muž s výkřikem klesl na kolena.

Žerte je, trhejte, zabíjejte!

Goryn vyrval čepel z rány a nedbaje na proud krve, tryskající mu na holinky, ohlédl se za hlasem.

Ašrik ještě jednou něco zaječel, pak dupl nohou a zmizel z vyvýšeného místa na skále. Goryn jej na chvíli zahlédl na prahu černé brány. Vzápětí byl skřítek pryč, jen ozvěna vrátila jeho kletbu odtěk z útrob skalní věže.

Nezadržíme je, vладыko! zakřičel na Goryna poslední z jeho nohsledů. Sotva to dopověděl, vzduchem proletělo tělo s krví smáčenou šedou srstí a srazilo jej na zem. Mužův řev přetrhly tesáky, jež mu jediným kousnutím rozdrtily hrdlo.

Mrcho! zaklel Goryn a švihl mečem. Vlčice se vyhnula smrtícímu zásahu, avšak ostří jí zasáhlo zadní nohu. Zavyla a její skučení se plynule změnilo v lidský hlas. Luna ve své lidské podobě upadla na kamení. Z prořátého stehna jí tryskala krev.

Goryn pozvedl meč k osudnému úderu. Je konec, čubko...

Kněžno!

Stačil jediný pohled do očí přibíhajícího Ilju Muromce a vyhnanec okamžitě upustil od svého úmyslu. Uskočil, otočil se na patě a zubatou bránou vběhl do černoty uvnitř věže.

Zbaběle! zařval za ním Ilja. V tom okamžiku mu však na záda dopadlo něco těžkého, řvoucího, smradlavého. Od děsivého ryku mu zalehlo v uších. Zřít se obličejem k zemi a meč mu vyletěl z prstů. Mohutný běs rozšklebil tlamu a bohatýr ucítil na šíji jeho horký dech.

Vykřikl Perunovo jméno.

* * *

Goryn naslepo klopýtal po nepravdělných stupních, rameny narážel do nahrubo otesaných stěn, jednou dokonce upadl a bolestivě si narazil koleno. Pak před sebou konečně spatřil slabounké světlo a vpotácel se do páchnoucí kobky.

Ašrik stál u nohou zakletého obra, máchal rukama a něco blábolil. Kámen s Černoglavovým životem svíral v pěsti.

Dej mi to srdce, skřete! kulhal k němu Goryn. Kdo ho vloží zpátky do hrudi, tomu bude ten smradloch sloužit. Já budu jeho pánem, rozumíš?

Zavři držku, Goryne! ohlédl se Ašrik. Obličej měl znetvořený vztekem a nenávistí. Máš nasráno v kebuli, že si nepamatuješ, co jsem ti říkal?! Bez kouzel a správných zaklínadel Černoglava neovládneš. Pokud ho oživíš jen tak, sám se staneš jeho prvním soustem!

Kecy! štěkl vyhnanec, vytáhl zpod kabátce dřevěnou loutku a přiložil k ní čepel meče. Dej mi ten kámen!

Ašrik se zachvěl, no neustoupil. Naser si!

Jak chceš! Zubaté ostří řízlo loutku do ruky. Ašrikovo rameno protřela hluboká rána. Skřítek zařval a Černoglavovo srdce mu vyklouzlo z prstů. Rubaška zrudla krví.

Goryn vycenil zuby.

* * *

Zvučný úder trhl netvorem na Iljových zádech a na zátylek mu chlístl proud horké krve. Tíha bestie z Muromcových zad zmizela.

Co se tady váliš, starče? zařehl se Jegor Svjatogor.
Ilja se překulil na záda. Z bodců na kyji v Jegorově pěstí stékala směs mozku, krve a černých chlupů.
Vstávej, pořád je tady spousta práce!
Ilja se zachechtal a sáhl po spadlém meči.
Kněžno! vykřikl Radan a padl na kolena vedle Luny. Rána na noze už se jí zázračně zacelila, no stále byla mrtvolně bledá a celá se třásla.
Vladyko... zasténala. Nevšímej si mě... Přežiju to... Běž do podzemí... Musíš zabránit Ašrikovi a Gorynovi...
Více slov nebylo potřeba. Radan přikývl, vyskočil, prosmýkl se kolem zuřivě bojujících mužů a běsů a vběhl do černé brány.

* * *

Goryn se sklonil a sevřel Černoglavovo srdce v dlani. Ani ho nepřekvapilo, že je teplé a rozechvělé, jakoby uvnitř kamene skutečně pulzovala krev. Narovnal se a přikročil k nehybné obludě.

Nedělej to, hlupáku! zaječel Ašrik, pořád se válející v hromadě kostí na zemi. Mezi prsty svírající kostnaté rameno mu tekla krev. Jakmile ho probudíš, je po tobě...

Drž hubu, červe! Pokud na mě ten parchant jenom sáhne, umřeš spolu se mnou.

Goryn natáhl ruku s černým kamenem k rozříznuté hrudi. Oči mu nepřičetně planuly.

Goryne!

Zaskočeně se ohlédl. Od schodiště se k němu se sekerou v dlaních řítit Radan.

Synovče, zavrčel a vložil kámen do otvoru.

To ne... zachrčel Ašrik.

Goryn uskočil a máchl mečem. Čepel se řinčivě srazila s ostřím Radanovy sekyry. Zajiskřilo to. Muži od sebe se vzteklym vrčením odskočili.

Pozdě, ty hnido! zachechtal se Goryn. Právě jsem probudil zbraň, která na můj rozkaz srovná Volrog se zemí.

Radan koutkem oka pohlédl na tu podivnou věc přirostlou ke skále. Kulatý kámen v dřavém hrudním koši najednou změkl a začal se hýbat v pravidelném rytmu. I jeho lůžko se probudilo, začalo tepat, nedočkavě natáhlo k srdci nitky tepen a žil. Do obrovitého těla začal proudit život.

Rod, který mě z tvého popudu poplival, pokračoval Goryn, teď okusí krutost mé odplaty. Bojané budou v kalužích vlastní krve žadonit o slitování. Vlastně mě docela mrzí, že se toho nedožiješ!

Radan jen tak-tak odrazil výpad strýcovy zbraně. Goryn do něj bušil jako posedlý zlým duchem, svíraje meč oběma rukama. Malá dřevěná loutka mu na řemínku poletovala kolem krku.

Najednou ustupující vladyka šlápl do břišní dutiny jednoho z nebožtíků. Noha mu uklouzla na mazlavých vnitřnostech. Goryn triumfálně zavyl a vši silou, jíž byl schopen, tiskl mečem do soupeřovy sekyry. Radan s kletbou upadl do zbytků mrtvých těl.

Goryn se šíleně rozesmál a pozvedl meč k smrtícímu úderu.

V tom okamžiku zacupitaly na podlaze běžící tlapy a do vyvrhelova stehna se zabořily ostré tesáky. Goryn zařval a máchl mečem, avšak minul, ztratil rovnováhu a zřít se na zem. Vlčice mu zuřivě cloumala nohou, z protřené tepny stříkala krev a kropila všechno kolem. Radan se rychle vyhrabal z hromady hnátů a slizkého masa a pozvedl sekeru.

Ustup, kněžno!

Poslechla, setřásajíc s čumáku krev. Goryn vyl bolestí, klel a svíjel se v rostoucí tmavé louži. Pak mu pohled padl na Radanovu zvedající se zbraň.

Tohle jsi měl udělat už dávno, čubčí synu, procedil skrz zuby. Teď už je pozdě. I když mě zabiješ, Černoglava nezastavíš. Má pomsta tě stihne tak nebo tak. A s tebou i celý rod, všechny Radimiče a doufám, že i celý Kyjev!

Radan neodpověděl. Prostě udeřil - jako dřevorubec štípající tlustý klát. Ostří sekyry se začalo do Gorynova temene tak mocně, že se zastavilo až u kořene nosu. Vyhnanec obrátil oči vzhůru, jakoby se divil, co mu to vyrostlo uprostřed čela. A umřel.

Konečně! zaskřehotal stařecký hlas. U Gorynovy mrtvolky se náhle zhmotnil vousatý mužík v obrovském klobouku. Jeho prsty zamířily k mrtvého hrudi. V té chvíli však dřevěnou loutku sevřela bílá ruka a urvala ji z řemínku na Gorynově krku.

Mám tě, prcku! řekla Luna a přes všechnu slabost a únavu se zešíroka usmála Ašrikovi do očí.

Kurva! zařval skřet a zcela nesmyslně se dal na útěk. Zmizel, na chvilinku se objevil na schodech a pak byl pryč.

Radane, hodila Luna loutku na zem, přesekni ji!

Vladyka nechápal, oč tady jde, ale poslechl. Šlápl na Goryna, vyrval mu mozem potřísněnou sekeru z lebky a mocně se rozmáchl.

* * *

Ilja právě vkročil do stínu černé brány, když se najednou dva kroky před ním se strašlivým ječením zhmotnil skřítek v klobouku. Muromec okamžitě pozvedl meč, ale mužík byl rychlejší. Poskočil, zmizel, a jeho uši drásající jakot Ilja náhle zaslechl někde za zády. Ohlédl se a skrz řez na terase zahlédl skřeta krčit se uprostřed mostu.

Pak se kolem Ilji náhle prohnalo něco neviditelného a velice ošklivého zevnitř Zubu. Vzápětí to popadlo skřítku a šmahem jej rozškublo na kusy. Vnitřnosti a utrhané končetiny vyletěly z rukávů a nohavic a tahaje za sebou stuhly rudých krůpějí, padaly do propastí. Hlava s hrudním košem bouchly do mostu a kousek se po něm kutálely, zamotávají se do cárů rubašky a dlouhých vousů. Pak spadly do hlubiny. Na mostě zůstaly jej krvavé cákance a veliký klobouk ve tvaru muchomůrky.

Ilja se zazubil a vyrazil do útrob skalní věže.

* * *

Škoda, že jsem to neviděla, posteskla si Luna při pohledu na třísky, jež zbyly z loutky po úderu Radanovy sekery.

Najednou za nimi něco zvučně mlasklo. Kněžna a vladka se polekaně ohlédli. Ten zvuk, to se zavřela a v okamžiku zhojila rána na Černoglavově hrudi. Obrovské tělo se zachvělo a krystaly se začaly s rachotem lámat a opadávat.

Velesovy rohy, zachrčel Radan a mimovolně o krok couvl.

Černoglav pohnul hlavou. Široká dravčí tlama se začala otevírat. Kameny, krystaly a kousky ledu praskaly a sypaly se zrudě k nohám.

Jdu pozdě? zahučel doupětem známý hlas.

Iljo! křikla na přibíhajícího bohatýra Luna. Rychle! Ještě je šance zastavit to! Vyřízni mu srdce, než se osvobodí!

Muromec při pohledu na velkou postavu zaklel, zvedl meč oběma rukama vysoko nad hlavu a rozběhl se proti netvorovi. Hrot mířil přímo na rozložitou hrud'. Příšera otevřela oči. Zaplanuly rudým svitem.

Chcípni! Ilja skočil a vši svou nadlidskou silou zarazil meč do netvorových prsou. Čepel projela skrz-naskrz mohutným trupem a hrot křísil o skálu za ním. Z chřtánu se vydralo hučení plné bolesti a vzteku. Ilja se pověsil na rukojeť meče a zapáčil, aby zvětšil ránu. V tom okamžiku se však s lomozem uvolnila svalnatá, černě ochlupená tlapa a bouchla do něj.

Bylo to jen takové ledabylé gesto, jako když statný býk ocasem odhání ovády.

Ilja přeletěl celou kobkou, narazil do zdi, až všechna ocel na něm zazvonila, a v mrákotách se zřítíl na hromadu lidských i zvířecích pozůstatků.

Luně se rozšířily oči.

Pryč, zasípala na Radana. Rychle pryč!

Černoglav se rázným škubnutím odtrhl od zdi a udělal první těžkopádný krok. Veliká medvědí hlava setřásla zbytky kamení a prachu a sklonila pohled k zemi. Jedna z tlap se natáhla, sevřela Gorynovu mrtvolu a zvedla ji k slintající tlamě. Na píď dlouhé tesáky jediným kousnutím urvaly vyhnancovu hlavu i s hrudním košem. Netvor spokojeně přežvykoval, lebka a žebra mu chroupaly mezi čelistmi a po černých chlupech stékala krev a kaše z mozku a vnitřností.

Radan cítil, jak mu ledový pařát hrůzy kroutí střevy. Jak couval, pod patou mu zachřestily kosti. Černoglav přestal žvýkat a rudé oči pohlédly přímo na Bojana. Vladka tiše zaklel, otočil se na patě a vyrazil vzhůru schodištěm. Luna ve své vlčí podobě pádila kousek před ním.

Netvor zařval a rozběhl se za kořistí.

* * *

Ochutnej tohle, zblešenče! Těžký kyj dopadl na hlavu poslední zrůdy a rozdrtil jí lebku jako vaječnou skořápku. Černé drápy naposled zaskřípaly na skále a bylo po boji.

Jegor Svjatogor se narovnal a rozhlédl se. Na terase skalní věže zůstal stát jen on a ještě dva kyjevští družiníci. Kolem se válela těla padlých bojovníků a mrtvolý běsů, kterým smrt vrátila lidskou podobu. I za mostem už bylo dobojováno. Kyjevané, Bojané a Divorané utrpěli těžké ztráty, no váleční bohové nakonec přece jenom přisoudili vítězství jim. Přeživší muži dobýjeli medvěдохlavce a shazovali jejich těla do propasti. Thorgil a Aljoša seděli u mostu vedle příšerné hromady pobitých nepřátel a lapali po dechu. Nedalo se poznat, kolik z krve, jíž byli pokryti od hlavy až k patě, je jejich a kolik cizí.

Pak se Medvědí zub viditelně zachvěl a z černé díry na vrcholku vyletěl děsivý řev. Ze stěn se trhaly menší kameny a s lomozem padaly do hlubiny. Vypadalo to, jakoby samotný skalní ostroh ožil a proměnil se v podivnou zrůdu, jež natahuje dlouhý krk z mlžné propasti a nenávisťně vyje na vládce oblohy.

Muži na stezce i na vrcholku věže zcepeněli a zabodli pohledy do temnoty v zubaté bráně. Tak strašlivý hlas nikdo z nich nikdy neslyšel.

A pak z díry ve skále vyskočila Luna a hned za ní Radan.

Utíkejte! křičel volrožský vladka. Běžte, seč vám síly stačí! Černoglav se probudil a zničí vše živé, co mu přijde do cesty!

Jakmile zaslechli to jméno, muži začali v hrůze couvat. Medvědí zub se opět otrásl a zařval. Něco velkého a strašlivého se prodíralo ven.

Ne! zahučel najednou Jegor a k úžasu všech pozvedl kyj a odhodlaně se rozkročil, obličej otočený k bráně. Pokud to nezastavíme tady a teď, už to nezastaví nikdo! Já se s tím utkám, ať už je to cokoliv!

Zbláznil ses? Ten netvor je nezranitelný! zakřičela z mostu Luna, opět ve své lidské podobě.

Už ho jednou udolali, odsekl Svjatogor a posunul si přilbici víc do čela.

Máš pravdu, u všech niflheimských d'áblů! zařehotal se poněkud nuceně Thorgil, pozvedl sekeru a zamířil po mostě k Jegorovi. Pokud má dost odvahy čelit tomu strašidlu nějaký nadutý křesťan, pak Thorgil Ragnarsson nebude pouze přihlížet!

Jste blázni, odplivl si Aljoša Popovič, avšak chopil se zbraně a vykročil za Thorgilem. Hned za ním klusal Ostrovít, cenící tesáky a celý rozechvělý dravčím vzrušením z divokého krveprolití.

Radan se zastavil uprostřed mostu. Chvilu váhal, ale pak se zhluboka nadechl, otočil se a udělal těch pár kroků zpátky na terasu. Jsou i horší způsoby, jak se potkat s Morenou, ucedil a postavil se vedle Svjatogora.

Jak tam tak stojí, Jegor, Thorgil, Aljoša, Radan, Ostrovít a půl tuctu dalších odvážlivců, z nepravdělného

otvoru se najednou vyvalilo mračno prachu a spolu s ním ohlušující řev, jež věstil zkázu, děs a strašlivé krveprolití.

Pak v temnotě před nimi zasvítily rudé oči a otvor vyplnila robustní postava, vyšší než dva dospělí muži. Ramena narazila do okrajů brány, utrhla z nich několik kamenů a pak Černoglav po dvou staletích poprvé opět vykročil do světla. Černou srstí pokryté tělo bylo prošívané Iljovým mečem, ale obluda na to nedbala víc než dřevorubec o třísku v prstu. Obrovitá medvědí hlava otevřela tlamu plnou krvavých slin a zaryčela, až se z bral kolem sesypaly laviny uvolněného kamení.

Ale jo, jistě, zamumlal Jegor pod vousy. Taky tě rádi poznáváme!

A pak Černoglav zaútočil.

* * *

Jdi zleva, Varjagu, jdi zleva! křičel Jegor.

Thorgil máchl proti obludě sekerou, minul, jen tak-tak uskočil před svištícími drápy a vyt' al ostrím do tlapy hluboký krvácející šrám. Černoglav vztekle zavyl a obrátil se k severanovi. V té chvíli k němu zboku přiskočili Jegor a mladý válečník z lesního kmene. Divoran mu zabořil do boku oštěp, Svjatogor jej zasáhl kyjem těsně pod ucho. Netvor se po nich ohnal hřbetem tlapy. Jegor zachytil úder hrudním pancířem a upadl na záda. Divoranskému mladíkovi drápy rozervaly břicho a odhodily ho přes okraj plošiny do propasti.

Černoglav se pohnul směrem k ležícímu Svjatogorovi. Před rozmáčknutím zachránil Jegora jeden z Bojanů, avšak jeho sekera způsobila obludě jen další škrábanec. Netvor muže sevřel mezi drápy, zvedl ho ze země a prostě mu ukousl hlavu.

Zkurvysynu! zařval Radan a s rozmachem zaťal sekeru do běsova pravého lokte. Ocel zaskřípala o kloub. Černoglav zařval a sekl po vladkovy druhou tlapou. Radan s výkřikem odletěl až k hraně útesu a už nevstal - úder mu polámal nohy jako suchá stěbla.

Ostrovit se štěkáním proběhl mezi muži, skočil netvorovi mezi nohy a zabořil mu tesáky do slabin. Černoglav po něm sáhl, ale poškozený loket udělal své - pravá paže mu vypověděla poslušnost. Ostrovit zběsile cloumal svalstvem v běsově rozkroku a dusil se proudy černé krve. Zrůda řvala jako pominutá a marně se snažila vlka setřást. Netvalo to dlouho, ale ostatní bojovníci tak získali čas na vzpomínání se. Jegor opět stál na rovných nohou a třímál svůj kyj. Tehdy Černoglav konečně zachytil Ostrovita levou tlapou, doslova ho urval ze svých slabin a vztekle ho odhodil. Nešťastný vlk v letu ještě narazil do mostu, ale pak se, zoufale hrabaje nohama, propadl do prázdna. Ve vzduchu se proměnil v člověka a vytí se změnilo v žalostné volání o pomoc, ale mlha dolů v strži jej rychle umlčela.

Nééééé! zavřískla Luna.

Nebyl čas na žalozpěvy. Bojaři se pomstychtivě vrhli na obludu a ze všech stran do ní vši silou rubali a bušili. Po mostě jim přibíhali na pomoc další muži. Kolem létaly chlupy a krvavé šplíchance. Skalní zub se oťřásl, praskal, trhaly se z něj balvany a s duněním padaly dolů.

Přesila byla značná, avšak na zrůdu to neudělalo žádný dojem. Zuřivě zaryčela a vzepjala se jako zubr, setřásající lovecké psy. Muži se rozletěli kolem, dva dokonce přepadli přes okraj terasy a zřítili se do hlubin, narážejíc cestou do stěn skalní věže. Aljoša zůstal ležet, ošklivě poškrábaný a mohutně krvácející.

Černoglav se zpustil na všechny čtyři. To byla chyba. Zatímco Thorgil opět klamnými výpady poutal jeho pozornost, Jegor se rozmáchl a třískl kyjem do chlupaté hlavy. A pak ještě jednou. Netvor potřásl kebulí jako kočka, které se mezi zuby zachytila ostrá kuřecí kost. Jedno oko mu vyteklo, dírami v lebce prosvítal mozek. Přesto neměl dost. Trochu zmalátněl a očividně začínal mít těžkosti s orientací a odhadem vzdálenosti, ale nemohl umřít. Morena nad ním neměla moc. Pohodil hlavou a třískl čumákem do Jegorova hrudního pancíře, načež družiník opět přistál na zádech.

Hej! zařval najednou někdo. Propásl jsem něco?

Thorgil se mimoděk zachechtal. Z útrobu skály se vypotácel Ilja. V dlani svíral Gorynův meč. Černoglav se ohlédl, vycenil zuby a opět se začal zvedat na zadní. Muromec však k němu bleskově přiskočil a s bojovým výkřikem kyjevských bohatýrů vši silou zaťal meč do netvorova kolena. Šlachy se slyšitelně přetrhly, čepel se zlomila a uvízla v kloubu. Netvor s děsivým řevem upadl na bok.

Rychle! štěkl Ilja. Přimáčknete ho k zemi!

Jegor a Thorgil pochopili a vrhli se na zrůdu spolu s několika dalšími muži. Nedbaje na další zranění a smrtelné rány, jež příšera pořád štědře rozdávala, povalili Černoglava na záda a všemi zbraněmi se obořili na jeho tlapy. Ilja mezitím vyskočil na netvorovu hrud' a popadl rukojeť svého meče, pořád zabořeného mezi žebry. Zacloumal s ním, až z rány vytryskl gejzír tmavé krve. Netvor se zazmítal, shodil Ilju ze sebe a drápy rozdrásal břicho dalšímu muži. Bojovníci se nevzdávali. Thorgil několikrát obouručně udeřil sekerou do běsova zápěstí a s triumfálním výkřikem oddělil jeho levou tlapu. Krev vystříkla na dva sáhy daleko.

Ilja vyskočil zpátky na bolestí a vztekem se oťřásající trup. Znovu sevřel v dlaních meč a mocným šklubnutím jej vyrval ven, přičemž značně zvětšil ránu. Krev ho postříkala od hlavy až k patě. Odhodil meč, padl na kolena na Černoglavovu bránci a rozmáchl se pravačkou, až se mu pod oděvem napjaly všechny svaly.

Perune, dej mi sílu! zařval a vrazil pěst do rány.

V tom okamžiku netvor náhle znehybněl. Ohnivé oči civěly do nebe, rudý jazyk visel z dech popadající tlamy, hrud' se chvěla křečovitými nádechy. Všechno ztichlo. Muži se nechápavě podívali jeden po druhém, pak všichni pohlédli na Ilju.

Ted', promluvil Muromec opatrně, téměř šepem, to bude zlé. Velice, velice zlé. Utíkejte!

Nemýlil se. Ticho přetrhl řev, vedle nějž by zahanbeně zmlklo i to nejdivočejší hromobití. Černoglav se vymrštil na nohy, zranění-nezranění. Muži se rozlétli na všechny strany jako panáci ze slámy. Jen Ilja visel obludě na hrudi, jedna ruka až po loket zabořená v krvavé ráně, druhá křečovitě se držící chlupů pod medvědími krkem.

Vypukl zmatek, povyk, běsnění. Bojovníci horečnatě pomáhali zraněným druhům a snažili se dostat k mostu.

Thorgil si přehodil Radana přes rameno a prchal, jakoby mu za patami vypukl Ragnarok. A byla to téměř pravda - netvor sebou mlátil kolem dokola, narážel do skal, padal a opět vstával, bušil, drtil, řval. Ilja na něm poletoval jako velké, pevně zakousnuté klišť. Terasa praskala. Kameny se sypaly do propasti. I po mostě se už rozbíhaly pavučiny trhlín. Věž se pomalu, ale jistě začínala bortit.

V jednom okanziku Černoglav narazil zády do skály a na chvíli se zastavil, lapaje po dechu. Ilja to pohotově využil, vytáhl se o kousek výš, skrčil nohy a zapřel se chodidly o netvorovo břicho. Zrůda pochopila a zaryčela, až jí z tlamy vychrsl proud krvavých slin.

Zkap, ty hromado sraček! zahulákal Muromec a pak vši silou nohy vystřel, čím se odrazil od robustního těla. Zazněl zvuk trhané tkáně. Ilja padal na záda, následovaný obrovským gejzírem krve z Černoglavovy hrudi. V pěsti svíral jeho ještě tlukoucí srdce.

Tvrdě dopadl na ostré kameny a nebýt mocné ruky, která ho včas zachytila, překulil by se přes hranu a zmizel v propasti.

Ta ruka patřila Jegorovi.

Dobrá práce na takového starce, zazubil se na něj Svjatogor a pomohl mu vstát. Honem pryč!

Byl nejvyšší čas. Černoglav sebou v smrtelné křeči dunivě mlátil do skály, čím ještě urychlil dílo zkázy. Most se rozpadal a jak se po něm dvojice bohatýrů potácela k záchraně, za patami se jim kamení lámalo a propadalo do hlubin. Medvědí zub se trhal na kusy. Déšť balvanů, kamení a prachu plnil dno propasti.

Prchající dvojice urazila zhruba dvě třetiny vzdálenosti mezi věží a nejbližší skálou, když je praskliny na mostě předběhly a kámen se jim rozsypal pod nohama. Ilja duchapřítomně popadl Svjatogora a mrštil jím kupředu jako malým děckem. Jegor doskočil na pevnou část mostu. Muromec se propadl do prázdna.

Iljo! vykřikl Thorgil a cukl sebou k mostu.

Ne! chytila jej Luna za rameno. Oba vás neudrží!

Varjag s kletbou couvl. Svjatogor se bleskově otočil a padl na kolena. Ostrého okraje ulomeného mostu se křečovitě držely čtyři Iljovy prsty. Jegor se shýbl a uchopil Muromce za zápěstí.

To ti teda nedovolím, pitomče! zavrčel a zatahl vši silou. Tu hanbu, kdybys zahynul kvůli mně, bych nepřežil!

Ilja pozvedl druhou ruku. V prstech pořád svíral krvavé Černoglavovo srdce.

Zahod' to! houkl na něj Jegor. Muromec poslechl, avšak neupustil srdce do propasti, ale mrštil jím směrem k římse. Bílé ruky se pohotově natáhly a zdroj netvorova života uvízl v Luniných prstech.

Ilja se zachytil hrany oběma rukama. Klel, kopal nohama, snažil se vytáhnout. Naštěstí pahýl mostu už neměl v úmyslu dál se rozpadat.

Seru na to, vztekle zavrčel Thorgil a přeběhl k Jegorovi. Každý popadl Ilju za jedno zápěstí a společně vytáhli bohatýrovo těžké tělo do bezpečí. Pak, zrovna když konečně seběhli po zbytku mostu na skalní římsu, kotlinou se v ozvěnách rozlehl dunivý rachot. Ohlédli se. Vrcholek Medvědího zubu se ulomil i s terasou a Černoglavem svíjejícím se v krvavém jezírku. Vyjícího netvora ještě ve vzduchu pohltila lavina velikých kamenů. Krvavá tříšť zmizela v mlze kdesi v hloubce a muži na útesu zřetelně zaslechli zvuk balvanů, drtících velké tělo na kaši. Černoglavův hlas umkl nadobro.

Přeživší bojovníci bez slova stáli, popadali dech a civěli, jak se věž láme, drolí a v úlomcích se sype do propasti. Nakonec z ní nezůstalo nic, jen velická hromada suti pod příkrovem zvířené mlhy a prachu.

Pěkná mohyla, ucedil Ilja a napůl si sedl, napůl upadl na zadek. Doufám, že už se z ní nikdy nevyhrabe.

To my všichni, přikývl Thorgil a obrátil pohled k Bogoljubovi, který se kdovíodkud objevil u hrany skalní římsy. Hej, kněžouře! Jsi tady jediný, kdo dokáže rozmlouvat s bohy. Znáte vy křesťané nějaké zaklínadlo nebo kletbu, která toho parchanta navždy udrží v tom hezkém studeném hrobečku?

Jistě, přikývl kněz a naklonil se nad propast. Jsou slova, které my, služebníci kříže, v takovýchto případech obvykle říkáme.

No, tak je řekni.

Bogoljub zachrchlal, hlučně si odplívl do hlubiny a z plna hrdla zařval: Shnij v pekle, ty zasraná svině!

* * *

Luna pomalu, téměř s úctou položila hladký černý kámen na umně tesaný malachitový podstavec. Pak o krok ustoupila a tiše se na něj dívala. V obličejí měla nepřítomný výraz.

Tak, prolomil ticho Ilja, Černoglavovo srdce je zpátky. Ale vyžádalo si to příliš mnoho životů.

Ano, je to trpké vítězství, zvedla kněžna hlavu. Ve světle pochodně v Muromcově dlani se jí oči vlhce zaleskly.

Je mi líto tvého syna, dodal Ilja. Byl to odvážný mladík a zemřel statečně...

Ne, překvapila ho najednou rázným tónem hlasu. Popotáhla, utřela si oči a hrdě se narovnala. Nebudeme o tom mluvit. Na smutek teď není čas. Můj lid musí opět pozvednout svůj domov z trosek. Divorané potřebují pevnou a mocnou vládkyni, ne žalem zlomenou trosku. Na truchlení bude čas pak. Pojďme.

Ilja se zmohl jenom na to, aby v tichém obdivu sklonil před kněžnou hlavu.

Vyšli z komnaty na vrcholku Malachitové věže, Muromec zabouchl dveře a Luna je zamkla tak rázně, že málem zlomila klíč.

* * *

Jegor Svjatogor strčil nohu do tmene a vytáhl se do sedla. Kyjevští bojaři následovali jeho příkladu. Stín Malachitové věže se v mírně narudlém světle úsvitu táhl na západ, jakoby jezdcům ukazoval cestu.

Jegor sklonil pohled k Iljovi, stojícím na nejspodnějších schodu před bránou věže.

Nuže, odkašlal si, tak se rozloučíme. Hádám, že u toho nebudeme prolévat slzy.

Ne, to rozhodně nemám v úmyslu, ušklíbl se Ilja. I když se už asi v životě nepotkáme. Nějaký čas zůstanu tady, dokud se Radan neuzdraví. Pak jej s Thorgilem doprovodíme zpátky do Volrogu a pojedeme dál.

Na sever?

Asi ano. Thorgila to táhne domů, do země Vikingů, tak jsem si říkal, že bych mu mohl dělat společnost.

Nuže... zatahl Jegor rozpačité. Tak tedy... Tak tedy šťastnou cestu.

Jo, díky. Tobě taky. A nezapomeň na svůj slib.

Nezapomenu. Nechám Volrog na pokoji. Objedu ho obloukem.

Díky.

A pak si Jegor najednou stáhl rukavici, naklonil se v sedle a natáhl pravačku k Muromcovi. Ten ji bez meškání stiskl. Po Svjatogorově obličejí se roztáhl široký úsměv. Ale byl to dobrý boj, vid' že jo?

To teda byl, zachechtal se Ilja. Jako za starých časů. Možná už takový nezažijeme.

Možná. Ale co na tom - stejně už jsme na takové skopičiny staří.

Dunivě se zasmáli. Jegor se narovnal v sedle a chopil se uzdy. Sbohem, starouši.

Měj se, dědku. Nechť Perun střeží tvé kroky.

Kyjevský vojevůdce se zařehnal, mávl rukou a jízda vyrazila. Ilja je vyprovázel pohledem, dokud poslední bohatýr nezmizel mezi stromy. Pak se otočil a vykročil vzhůru schodištěm.

Malachitová věž se v světle rozbřesku třpytila jako obrovský smaragd.

Banská Štiavnica, duben 2003